RAGIP PAŞA
2279

YF

$\frac{5}{4}$

٧٢٦
وقف لله تعالى اوقفه مترجمه الفقير محمد ذهنى افندى
فى مكتبة راغب پاشا ٥ جمادى الاولى ١٢٩٠
2279
١٥٧٢

تحفة الاريب فى الرد على اهل الصليب
ترجمه سى

مترجمى مرحوم ذهنى افندى

بوكتاب ذاتا قاتولك راهبلرندن اولوب بالآخره بوندن
تقريبا درتيوز سكسان سنه اول بالخاصه تونسه كله‌رك
مسلمان اولمش واوراده لسان عربى تعلم ايتمش اولان مولانا
عبد الله الترجمانك اثرى ونصارانك قواعد دين
وآيينلرينك كافيا بياننى دخى حاوى اولديغى جهتله سائر
رديه‌لرك فائدة اكثريدر

بوكره بيك ايكيوز طقسان سنه‌سنده لونده‌ره ده
طبع اولنه رق اله كچديكندن تركجه يه ترجمه ايدلمش
وعربيسى دخى صحافلرده چرچرلى محمد افندى دكاننده
برچاريك مجيديه يه صاتلقده بولنمشدر

نومرو ٢٥٩
R.Y
2630

بسم الله الرحمن الرحيم

مرجع كافهٔ امور اولان جناب حق جل وعلایه حمد وثنا وكندوسندن صكره نبی اولیان حضرت پیغمبره صلات وسلام بی انتها دنصكره (ترجمان عبدالله) دیركه وقتاكه حضرت خدای منان حبیبی اولان جناب محمد صلی الله علیه وسلمی كندیسیله بعث وارسال بیورمش اولدیغی صراط مستقیمی بكا هدایت ایدرك دین قویم الهیسنه دخولم ایله بنی مستغرق من واحسان بیوردی دین مبین اسلامك دلائل قاطعه‌سنه بركره نظر ایلدم كوردمكه دلائل قویه‌سی ادنی مرتبه تمیزی اولنلره خفی كورینور شیلر دكلدر مكركه بیض نعامی كورمز بر بی شعور یعنی كوزینی پردهٔ كفر وعناد

بوریكله مشاهدات درجه‌سنه كلمش اولان جلیاتی ادراكدن قالمش بركور اوله وعلماء اسلام رحمهم الله حضراتنك مؤلفاتی نظر مطالعه‌یه الدیغمده انلری دخی صورت كافیه‌ده بولدم انجق انلر اهل كتاب اولان نصاری ویهود علیهنده ایتدكلری احتجاجك باشلوجه‌سنده دلائل عقلیه مسلكنه سلوك ایدوب برقاچ مسائلك غیریده نقل جهتندن بسبتون اعراض ایتمشلردر انلری هم عقلی وهم نقلی دلیللرله وبالخصوص كندی كتابلرنده اولان قوللرله رد ایدن یالكز مرحوم حافظ محمد بن حزم جنابیدر

بناء علی ذلك بو حقیر جامع نقل وقیاس واتفاقكردهٔ قول وحواس اولان طریق نقل وحقیقت انصاف ایله اساس وضع ایدرك نصارانك اقوال باطله‌سنی وتثلیثه متعلق اولان اساسلری ایله بو طریق نامعقول وفاسدی بیان ایتمكه وانجیللری ایله بونلری تألیف ایدنلری واجرا ایلدكلری آیینلرله انلری اختراع ایلیانلری وافساد عقوللرینی ومنقوللرنده ابطال كفرلرینی وحضرت مسیح علیه السلامه افترا وآچیقدن آچیغه كذب علی الله اجترالرینی وپاپاسلرینك سوزلرینی واعتقادلرینی وعیسی علیه السلامه انزال بیورلمش اولان انجیل حقنده ظهوره كلان احتیال وافسادلرینی وبعده

حقیقت قربات وخاچلرینه اولان سجده وعباداتلرینی
ذکر ایتمکه بك چوق حریص ایدم تا که حق جل
وعلا حضرتلری بو رسالهٔ مختصره نك تألیفنی بکا
الهام ایلدی

بن اشبو رساله ده اولا بلده ومنشأمی ذکر ایدوب
بعده وطنمدن چیقدیغمی ودین اسلامه دخول ایله
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم افندیمزه ایمان ایتدیکمی
وبوندن صکره دخی صاحب تونس ابو العباس احمدك
مظهر اولدیغم نعم واحسانی ایله اوغلی ابو الفارس
عبد العزیزك ایام حکومتنده وقوعه کلان بعض ایشلرمی
وبونك سیر حمیده وآثار جمیله سندن برمقدارینی درج
وبونلردن صکره دخی ذکری کچدیکی اوزره دین
نصارایی رده وفضیلت ملت محمدیه یی اثباته دائر اولان
مباحثی بیان ایتدم بو مختصر غریب اشبو ترتیب
اوزره وجوده کلدکده « تحفة الاریب فی الرد علی اهل
الصلیب » نامیله توسیم ومطالعه سی قولای اولمق
ونظر ایدنلر یقماق ایچون اوچ فصله تقسیم ایلدم
برنجی فصل ابتدای اسلامم ودین نصرانیدن خروجم ایله
ملت حنیفیهٔ اسلامیه یه دخولم وصاحب تونس ابو العباس
احمدك ایام حکومتنده کی بعض ایشلرم بیانندهدر
ایکنجی فصل اشبو کتابی جمع وتصنیف ایتمش اولدیغم

سکز یوز یکرمی اوچ سنهسی صاحب تونس ابو الفارس
عبد العزیزك زمان حکومتنده بولندیغم ایشلر ایله مشار
الیهك بعض سیر حمیده وآثار برکزیدهسی بیانندهدر
اوچنجی فصل دخی دین نصارایی رد وپیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم افندیمزك تورات وانجیلك وسائر
کتب انبیانك (صلوات الله علیهم اجمعین) نصلری ایله
ثبوت نبوتی بیانندهدر ان شاء الله تعالی بو فصلك
تمامیله اشبو کتابی تصنیفدن غرض ومطلب
دخی بحوله تعالی رسیدهٔ ختام اوله جقدر
ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم

برنجی فصل

معلومکز اولسونکه بن جناب حق مسلمانلره اعاده بیورسون
(میورقه) (٢) شهرندنم بو شهر دکز کنارنده وایکی طاغ
اراسنده برکوچك وادی ایله اورتهسندن بولنمش تجارت
محلی برمملکتدر ایکی لیمانی اولوب بو لیمانلرده بحالو

(٢) (میورقه) میمك فتحی ویای مثنانك ضمی وراء
مهملهنك سکونی وقافك فتحی اوزره وقفی ایله اندلس
اطهلرندن بر جزیرهٔ معموره اولوب انهار عظیمه
ومدن وبلاد جسیمه ایله مشهوردر بر ده (مینورقه)
جزیرهسی واردر بینلری اللی میل مسافهدر

امتعه یی حاوی بیوك بیوك كیلر یانقده در بو مملكت میورقه
اطه سی دیمكله متعارف اولوب اورمانلرینك چوغی
زیتون وانجیر اغاجلریدر بعرسنه مصره واسكندریه یه
یكرمی بیك قوچیدن زیاده زیتون یاغی كوندریلور
وبواطه ده یوز یكرمیدن زیاده متین قلعه واردر
پدرم میورقه اهالیسندن اولوب كندیسنك بندن بشقه
چوجغی یوغیدی التی یاشنه كیردیكمده بنی بر پاپاس
خواجه یه تسلیم ایتدی بن بوخواجه دن انجیلی اوقیوب
ایكی سنه ظرفنده پاریسندن چوغنی ازبرلدم بوندنصكره
ایكی سنه قدرده انجیلك لغتلری وعلم منطق تعلمی ایله
اوغراشدم صكره (قطلان) اراضیسندن اولان
واوراده خرستیانلر بیننده علم مملكتی صایلان (لارده)
شهرینه كیتدم بو مملكتی بر بیوك دره اورته سندن
ایكی قسمه بولمشدر بورانك طپراغی التون ایله
قاریشق ایسه ده اوراده هركسك مصدقی اولدیغی
اوزره وارداتی مصاریفنی قوریمدیغندن حالی اوزره ترك
اولنمشدر میوه سی پك چوقدر چیقجیلرك برشفتالوبی
درت بلوك ایدوب كونشده قوریتدقلرینی وقباغی
وحاوجی قوریدوب قیشین كیجه دن اصلاده رق تازه كبی
پشوردكلرینی كوردم خرستیاندن اوقومق آرزوسنده
بولنانلر بونده جمع اولوب بیك بشیوز كشی یه قدر بالغ

اولورلر و بونلره یالكز درس اوقودقلری پاپاس قاریشوب
حكم ایدر مملكتنك اكثر نباتی زعفراندر بن بو مملكتده
التی سنه قدر طب ونجوم اوقیوب بعده درت سنه قدر
انجیل وانجیلك لغتلرینی اوقودم اندنصكره (نبونیه) یه
كیتدم بوراسیده پك بیوك برشهردر طاش معدنی
اولمدیغندن بنالری طوغله ایله یاپلمشدر اوراده
طوغله جیلردن هركسك كندینه مخصوص برنشانی
اولوب طوغله لرك كوزللكنه و پیشكینلكنه بقاجق برده
مامور واردر برطوغله جینك یاپدیغی طوغله اكر
طاغیلور پارچه لنورسه پاره سی كیرو النديغی كبی جریمه
ضرب ایله مجازات دخی اولنور
بوشهر دخی اول طرف اهالیسنك جمله سی قتنده علم
مملكتی اولوب هر ییل اطرافدن علم تحصیلی ایچون
ایكیبیكدن زیاده طالب جمع اولور وتحصیلده بولنانلر
بللو اولسون ایچون حكمدار ویا حكمدار زاده بیله اولسه
جمله سی روحانیلر لباسی كیوب اول كسوه دن بشقه شی
كیمزلر بونلركده جمله سنه درس اوقودقلری پاپاس
قاریشوب حكم ایدر بن بو مملكته دخولده (نیقولا ومرتیل)
اسمیله بنام خرستیانلر بیننده قدری بیوك اختیار
بر پاپاسك كلیسا سنه كیدوب اوراده ساكن اولدم بو آدم
خرستیانلر اره سنده علم و زهد جهتیله منزلهٔ رفیعه یی

حائز اولوب زمانك فريدى ايدى و حكمدارلر طرفندن
كنديسنه مراجعت وآغر هديه لر كونداريله رك قبوليله
تشرف اولنديغى كبى وجوديله تبركه بتون خرستيانلر
طرفندن رغبت قلنور ايدى بن اشبو پاپادن اصول
واحكام دين نصارايى اوقويوب ودائما خدمتنده بولنوب
كنديسنه تقربه اعتنا واهتمام ايلدم بنا برين موما اليه
بنى هركسه تقديم ايله اخص خواصندن قيلدى حتى
اولدرجه تقرب ايلدمكه خانه سنك وكيلارينك
اناختارلرينى بكا تسليم ايلدى يالكز خانه سى داخلنده
اولوب اره صره يالكزجه كيرديكى براوطه نك
اناختارلرينى ويرمديكه بو اوطه ده الله اعلم اوته دن
برودن كندوسنه اهدا اولنان اموال واشيا وار ايدى
اشته بو وجهله اون سنه تحصيله غيرت واداى خدمته
صرف مقدرت برله موما اليهه ملازمت ايلدم بركون
خواجه خسته لنوب درس اوقوتمغه چيقامدى درسه
كلنلر درسخانه ده اوتورورلركن بر طاقم مسائل مذاكره سنه
باشلنوب نهايت لقردى واجب تعالى وتقدس حضرتلرينك
جناب عيسى عليه السلامه انزال بيورمش اولديغى شو
« سندنصكره برنبى كلور اسم شريفى پاراقليطدر » مآلنده
اولان قول شريفنه طياندى بو بابده بين الحضار
بك چوق مقال وجدال جريان ايدوب بعده هيچ

برفائده كورلميه رك يعنى مسأله حل ايديله ميه رك طاغيلوب
كنديلر بنده قالقوب خواجه نك خانه سنه كلدم بكا
بوكون يوقلغكزده نه كونه بحث جريان ايلدى ديو صوردى
بنده پاراقليط اسمنده اختلاف اولندى فلان شويله ديدى
وفلانده شويله جواب ويردى ديو نقل ماجرى ايلدم
سن « نصل جواب ويردك » ديدى بنده « فلان شارحك
انجيلى شرحنده ويرديكى جوابى ويردم » ديدم موما اليه
« سن قصور ايتمامش وياقلاشمشسين فلان خطا ايتمش
فلانده اولدقجه ياقلاشمش لكن حق اولان بونلرك
بيرى دكلدر بو اسم شريفى بيلمز الا علماء راسخون
بيلور سزك ايسه علمدن نصيبكز ازمقدار برشيدر »
ديدى بونك اوزرينه بن قالقوب موما اليهك اياقلرينه
صاريله رق « افندم بيلورسكزكه بن وطنم اولان اوزاق
بربلده دن بورايه كلوب اون سنه در خدمتكزه مداومت
ورضاكزى تحصيله غيرت ايدوب سزدن تعدادى
قابل اولمز معلومات تحصيل ايلدم شمدى خاكپايكزدن
بو اسم شريفى دخى بنده كزه اخبار وبيان ايله اكمال
احسان بيورمكزى نياز واسترحام ايدرم » ديدم بو رجامى
ايشيدنجه موما اليه اغلامغه باشلايوب « اوغلم والله
العظيم بكا اولان حسن خدمتك وصداقت ومحبتك
جهتيله سنى پك زياده سورم بو اسم شريفى بيلمكده

ایسه بك چوق فائده واردر لکن قورقارمکه صاقلامزده
سویلرسین صکره خرستیانلر سنی اول ساعت قتل
وتلف ایدرلر » دیدی بنده « الله وانجیل ومسیح حقی
ایچون بکا سویلیه جککز اسرارك هیچ برینی فاش ایلمم »
دیو تأمینات کوستردم بونك اوزرینه « اوغلم سن بنم
یانمه کلدیککك وقت مملکتککك مسلمان مملکتلرینه یقین
اولوب اولدیغنی ومسلمانلر ایله غوغا ایدوب ایتمدیککزی
سندن سؤال ایتمشیدم اشته اوسؤالی اسلام ایله
بینکزده نه درجه منافرت اولدیغنی اکلامق ایچون
صوردم ایدی بیلکه (پاراقلیط) اسمی مسلمانلرك
پیغمبری محمد صلی الله علیه وسلمك اسم شریفی اولوب
کندوسنه (دانیال) علیه السلامك لسانی اوزره مذکور
اولان دردنجی کتاب (که قرآن) نازل اولمش
وبو کتابك اول پیغمبره نازل اوله جغنی ودیننك دین حق
وملتنك انجیلده مذکور اولان ملت بیضاء اولدیغنی
جناب دانیال اخبار بیورمشدر » دیدی بوسوزی
ایشیدنجه « دین نصاری حقنده نه دیرسکز » دیدم « اوغلم
اکر نصاری عیسی علیه السلامك دینی اوزره اولسه لر
دین الهی اوزره قائم اولمش اولورلردی زیرا عیسی
وبالجمله انبیانك دینلری دین اللهدر » دیدی اویله ایسه
بو ایشدن نصل خلاص بولنور » دیدم « مسلمان اولمقله »

دیوب « مسلمان اولان نجات بولورمی » سؤالمه دخی « اوت
دنیا وآخرتده واصل نجات اولور » دیدی بولقردیسنك
اوزرینه موماالیهه « افندیم عقللو اولان کیمسه افضل
وخیرلو اولان شی نه ایسه نفسی ایچون انی اختیار
ایدر سز دین اسلامك بووجهله فضلنی بیلورسکزده
نه ایچون مسلمان اولمدیکزنه مانع واردی » دیدم
« اوغلم الله عظیم الشان حضرتلری بنی مسلمانلغك فضلی
ونبی مسلمینك شرفی حقیقتنه کوچوك یاشمده دکل
اختیارلدقدن صکره مطلع بیوردی بو بابده بزم ایچون
بیان ایده جك برعذر یوقدر بلکه حجت الهیه
اوزرمزده قائمدر اکرسن یاشده ایکن واجب تعالی
حضرتلری بکا هدایت بیورمش اولیدی هرشیئی ترك
ایدر حق دیننه کیرردم دنیایه محبت هر کناهك
باشی وتملیدر بنم خرستیانلر یانده مالك اولدیغم
عزت ومنزلتی وکثرت نفوذ واموالی کوریورسین
اکر بندن مسلمانلغه برکونه میل ورغبت ظاهر اوله جق
اولسه خرستیانلر بنی یشاتمیوب اولدیررلر بالفرض
اللرندن قورتیله رق دین اسلام مملکتلرینه التجا ایله
مسلمانلره « بن دین اسلامی قبول ایتدم وسزه کلدم »
دیه جك اولسه م « دین حقه کیروب منتفع اولمشسین
عذاب اللهدن نفسکی قورتارمش اولدیغك بردینه کیرمکله

بڭا امتنا نمی ایدیورسین « دیه جکلرندن بن انلرك
لسانتی بیلم انلر بنم حقمی بیلمز طقسان یاشنده فقیر براختیار
اولدیغم حالده اره لرنده قالوب آجلقدن تلف اولورم
بن الحمد لله حضرت عیسانك بعث بیورلمش اولدیغی
دین اوزره اولوب اختیار ایلدیکی شیلرك جمله سنه
ایمانم واردر » دیدی بوافاده سنك اوزرینه « افندیم
بن دیار اسلامه کیده جك ودین اسلامه کیره جك اولسه م
بکا دلالت ومعاونت ایدرمیسکز » دیدم جوابنده « اکر
عقلك وارایسه ونجات بولمنی استیور ایسه ك هیچ
طورمه دنیا وآخرت سنك ایچون حصوله کلور اکن
اوغلم بیتمزده جریان ایدن بوسوزلره الحالة هذه کیمسه
واقف اولمدی بونی پك زیاده کتم ایده سین اکر
بونلردن برشی اظهار ایده جك اولورسك خرستیانلر
اول ساعت تلف ایدرلر وبن سنی قورتارمغه مقتدر
اوله مم وسنك بندن ایشتدیککی سویلمك فائده ویرمز
زیرا بن انکار ایدرم بنم سوزم سنك علیهکده
دیکلنور سنك بنم علیهمده سویلیه جك سوز ایسه
تصدیق اولنمز اشته بو بابده برشی سویلیه جك اولورسك
بن سنك قانکدن بری یم » دیدی بنده « بو یله حالدن
اللهه صغنورم » دیوب استدیکی کبی کندیسنی تأمین ویول
تدارکنی کوروب کلوب انکله وداع ایلدم موما الیه

بکا خیرایله دعا ویول خرجلغی اولق اوزره اللی آلتون
اهدا ایلدی بنده اورادن بحرا بلده م اولان میورقه یه
و اوراده التی آی اقامت ایلدکدن صکره صقلیه
(سیچلیا) یه مسافرت و بلاد مسلمینه کیده جك برکمی یه
منتظرا بش آی ده اوراده اقامت ایتدم صکره تونسه
کیده جك برکمی کلمکله اکا بنوب اقشام اوزری حرکت
و بعنایة الله تعالی ایرتسی اویله وقتی تونس لیمانینه
مواصلت ایلدك بوراپه تیمور آتدیغمزده اوراده بولنوبده
بنم کلدیکمی ایشیدن خرستیانلر کندیلرینك اوراده کی
بعض تاجرلر یله کلوب بنی اهرق خانه لرینه کوتوردیلر
درت آی قدر کمال راحتله انلرده مسافر اولدم بعده
مرقوملردن دائره حکومتده خرستیان لسانینه آشنا
برکیمسه بولنوب بولنمدیغنی سؤال ایلدم او اثناده
(ابوالعباس احمد) رحمه الله تونس بکی ایدی
مشار الیهك دائره سنده کندیسنك خواص خدمه سندن
اولان طبیبی یوسف الطبیبك لسان آشنا اولدیغنی
اخبار ایلدیلر بوکا آشوری سوینوب موما الیهك
خانه سنی صوردم بنی کوتوروب یردیلر کیفیتی افاده
ایدوب مسلمان اولمق ایچون کلدیکمی بیان ایلدم
موما الیه بو امر خیرك کندی واسطه سیله وجوده
کله جکنه پك چوق ممنون اولدی وآنده بنوب بنی دائره

حكومته ایصال و ابو العباس احمدك حضورینه
كیروب كیفیتی عرض ایله داخل حضور اولمه‌سی
استیذان ایلدی مساعده قلندیغندن بنده حضوره كیردم
مشارالیه ابو العباس اولا قاچ یاشنده اولدیغمی صوردی
سویلدم صكره « خوش كلدیكز پك كوزل
مسلمان اولك الله مبارك ایلیه » دیدی بونك اوزرینه بن
ترجمانلق ایدن طبیب موما الیهه « افندیمزه افاده ایلیككه
بر كیمسه اكر بر دینی ترك ایده‌جك اولورسه اول آدم
حقنده كفتكو چوق اولور رجا ایدرمكه بوراده بولنان
خرستیان تجار و سائره جلب اولنوب حالم انلردن سؤال
اولنسون و حقمده نه كونه شهادت ایده‌جكلری
استماع بیورلسون بعده مسلمان اوله‌یم » دیدم بو رجامك
اوزرینه مشار الیه ترجمان موما الیه واسطه‌سیله
« سن عبد الله بن سلامك (١) ایمان ایله مشرف

(١) عبد الله بن سلام سیر كتابلرنده نقل اولندیغی
اوزره علماء یهوددن (حصین) اسمنده بر كیمسه اولوب
(عبد الله) اسمیله انی بعد اسلامه افندیمز نام
ایتمشدر و صورت اسلامی دخی شویله اولمشدركه
پیغمبریمز مدینهٔ منوره‌یه مهاجرتله خانهٔ ابی ایوبه
شرفبخش قدوم اولدقلری كون ابن سلام حضور عالیلرینه
كلوب وجه سعادتلرینه دقتله باقه‌رق (هذا الوجه

اولدیغی صره‌ده حضرت نبی محترم صلی الله علیه
وسلم افندیمزدن طلب ایلدكلری یولده بر طلبده بولندك »

لیس بوجه كذاب) یعنی بو یوز یلانجی یوزی دكلدر
دیوب همان ایمانه كلمشدر بعده « یارسول الله طائفهٔ
یهود بغایت مفتریلردر بنم مسلمان اولدیغمی ایشیدرلر ایسه
حقمده نیجه افترالر ایدرلر بناء علیه بنی بر محلده كیزلیوب
غیابمدن انلرك بیوكلرینه و عالملرینه بنم حال و شانمی
سؤال ایله » دیو نیازمند اولمغله پیغمبر افندیمز دخی انك نیازی
اوزرینه احبار یهودی كتوردوب ابن سلامی انلردن استعلام
بیوردقده « جمله‌مزك اعلم و افضلیدر پدری دخی پدرلریمزك
اعلم و افضلی ایدی » دیدیلر پیغمبریمز « یا شمدی مسلمان
اولورسه نه دیرسكز » بیوروب انلر « حاشا كه او مسلمان
اوله » دیدكلریله ابن سلام امر علیه الصلاة والسلام ایله
میدانه چیقوب علانیه كلمهٔ شهادتی كتورمش و بعده
« ای كروه یهود نیچون ایمانه كلمزسكز معلومكزدركه
بو ذات جلیل القدر بعثتی منتظر اولان پیغمبردر » دیمشدر
طائفهٔ یهود بو سوزی ایشیدنجه « سن یلان سویلرسین
ایچمزده سن اجهل اوغلی اجهل و شریر اوغلی شریرسین
» دیدیلر ابن سلام دخی « اشته یارسول الله بن سزه بونلر
مفتریلردر دیدیكم بو ایدی » دیوب كروه مكروه مزبوری
حضور حضرت رسالتمآبدن چیقاردیلر . ذ .

دیوب تونسده بولنان صنوف نصاری ایله انلرك بعض
تجارینه خبر ارسال ایلدیلر بنیده مجلسه یقین براوطه‌یه
قویدیلر مرقوملر کلدکلرنده مشارالیه « بوکی ایله
کلان شویکی پاپاس حقنده‌نه دیرسکز » دیو صوردی
انلرده جوابنده « افندیمز دیغزك پك بیوك برعالمیدر
بیوکلریمز علمده اندن اعلا درجه‌ده برکیمسه
کورمدکلرینی تسلیم و تصدیق ایتمشلردر » دیدیلر
بونك اوزرینه مشارالیه « اکر او آدم مسلمان
اولورسه نه‌دیرسکز » دیدی جمله‌سی بردن « معاذالله
او آدم بو ایشی هیچ بروقت یاپمز » دیدیلر مشارالیه
مرقوملردن بوسوزی ایشیدنجه بنی چاغرتدی کیدوب
مرقوملرك اوکنده شهادت کتوردم جمله سی اوکنه
باقوب « بو آدمه بو ایشی یاپدیران انجق اولمك آرزوسیدر
چونکه بزده پاپاس اولنمز » دیدیلر و مغموم و مأیوس
چیقوب کتدیلر بونی متعاقب مشارالیه حضرتلری
بکا یومیه برچاریك دینار تعیین ایلیوب مسافرخانه‌ده
بنی اسکان ایتدیلر وحاجی محمد الصفارك کریمه‌سنی
بکا تزویج ایلدیلر کوکی کیره جکم صره‌ده دخی
یوز آلتون و برقات اثواب احسان واعطا بیوردیلر
مبلغ مذکور ایله کوکی کیروب زوجه‌مدن دنیایه براوغلم
کلدی علی وجه التبرك پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه

وسلم افندیمزك اسمیله نامزد قیلدم

﴿ ایکنجی فصل ﴾

(مشارالیه ابوالعباس احمد ایله مخدومی ابوالفارس)
(عبدالعزیزك ایام حکومتلرنده‌کی احوالم بیانده‌در)

مسلمان اولدیغمدن بش آی صکره مشارالیه
ابوالعباس بکا لیمان رئیسلکی مقامنده « قیادة البحر »
منصبنی اعطا ایلدی بوندن مقصودلری او خدمتده
اولدقجه خرستیانلر ایله مسلمانلر بیننده جریان ایده‌جك
وقوعاته دائر المدن پك چوق ترجمه‌لر چکه جکندن
عرب لسانی سریعا اوکرنمم ایدی فی الواقع برسنه
کچدکده عربی‌یی اوکرندم ومهدیه شهرینه کیدرك
اوراده‌کی جنویز و فرانسز دونغاسی طرفندن کلان
مکتوبلری ترجمه ایلدم بعده مشارالیه ایله قابس قلعه‌سنه
کیندك اوراده دخی خزانه مدیری اولدم براز صکره‌ده
قفصه قلعه‌سنه واردق اشته بوراده ابوالعباس
خسته‌لنوب یدیوز طقسان التی سنه‌سی شعبانك اوچنجی
کونی ارتحال دار بقا ایلدی
برینه مخدوملری ابو الفارس عبدالعزیز کچوب پدرلری
مرحومك حقمده وقوعه کلان کافه توجیهاتنی مرتبات
وتخصیصاتم ایله برابر اوزرمده ابقا ومسافرخانه اداره‌سنی
دخی علاوه‌ٔ مأموریت اوله‌رق بکا تفویض ایلدی

اشبو ملك زماننده ودیوانده قائدالبحر وترجمان بولندیغم
هنكامده وقوعه كلان حالاتدن اولمق اوزره بركون مسلمان
امتعه واشیاسنی حامل بر كمی كلوب لیمانه تیمور آتدی
انی متعاقب صقلیه‌دن ایكی كمی كلوب سفینهٔ مذكوره‌یی
ضبط وایچنده‌كی مسلمانلر جانلرینی قورتاردقدن صكره
كمیده‌كی اشیا وامتعه‌یی اخذ وقبض ایتدیلر
ابوالفارس بو واقعه‌یی كوش ایدنجه دیوانك
ناظر واعضاسنه حلق الواده چیقوب بدل اعطاسیله
امتعهٔ مسلمینك قورتارلمسی امرنده خرستیانلر ایله
بازارلق ایتملرینی امر ایلدی انلرده امرلری اوزره
حلق الواده كیدوب معیتلرنده‌كی ترجمانه امان طلبیله
ترجمانی سفینه‌یه كوندردیلر ترجمان كمی‌یه كیدوب
مرقوملر ایله برشیئه قرار ویرمك استمش ایسه‌ده اغزلری
یوكسك اولدیغندن هیچ برفائده كورلمدی مكر بو كمی
ایله صقلیه‌ده خرستیانلر بیننده خاطری مرعی برپاپاس
كلمش ایمش كه بو پاپاس ایله درسده شركتم اولدیغندن
بری بریمزی قرنداش كبی سور ایدك اشته مرقوم بنم
مسلمان اولدیغمی ایشیدوب بو حال كندیسنه كوج
كلمكله بنی ینه خرستیان دیننه دوندرمك ایچون بو كمی ایله
قالقوب كلمش كیدن ترجمان ایله كمیده براشنجه ترجمانه
« آدك ندر » دیو سؤال ایدر اوده « علیدر » دیدكده

« یاعلی بو مكتوبی الوب دیوانده قائدالبحر اولان عبدالله‌یه
ویر اشته سكا برالتون اكر جوابنی كتورر ایسه‌ك
برالتون دها ویررم » دیر ترجمانده مكتوبی الوب حلق
الواده عودتله كیفیتی افاده ایتدكدن صكره پاپاس ایله اولان
ماجرایی دخی نقل ایدر ناظر دیوان دخی مكتوبی آلوب
جنویزلو برتاجره ترجمه ایتدیروب اصلی ایله برابر ابوالفارسه
كوندرر ابوالفارس مكتوبی اوقوینجه برآدم كوندروب بنی
چاغردی كیدوب حضورینه كیردیكمده « یاعبدالله بو
مكتوب جانب دریادن كلدی اوقو بقالم نه یازمشلر
اكلایه‌لم » دیدی بنده اوقویوب كولمكه باشلادم « نه
كولیورسین » دیدی « افندیم مولی سزی قرین فوز وظفر
بیورسون بو مكتوب بكا اسكیدن دوستم اولان برپاپاسدن
كلمش شمدی ترجمه ایدرم » دیوب برطرفه اوتوردم وعربجه
ترجمه ایدوب كندیلرینه اعطا ایلدم آلوب اوقودقده
قرنداشی اسماعیله « والله العظیم هیچ برشی ترك ایتمامش »
دیدی بنده « افندیم نه‌دن بیلدیكز » دیدم بشقه برنسخه سندن
كه انی جنویزلولر ترجمه ایتمشدر » دیوب بعده « یاعبدالله
بو پاپاسه نه جواب ویره‌جكسین » دیدیلر بنده « افندیم بنم
ویره‌جكم جواب معلومكز اولدیغی اوزره دین حقه رغبتمدن
ناشی كندی اختیارمله مسلمان اولدیغمی بیلدیرمكدر
بكا اشارت واشعار ایلدیكی بوشیلرك هیچ برینه جواب

ویرمیه جکمدر » دیدم بونك اوزرینه مشارالیه « یاعبدالله
سنك صحت اسلامك معلومز اولدی سنده شك وشبهه مز
یوقدر فقط (الحرب خدعة) قضیه سنه بناء یازدیغك
جوابده امتعهٔ مسلمینك اعاده سی بابنده پاپاسك کمی صاحبنه
سویلیوب معاونت ایتمسنی وتجار مسلمین ایله برقیمته قرار
ویرلدیکی صورتده اشیانك طارتلمی بهانه سیله سنکده
قنصارجیله برابر چیقوب کیجه کمی یه فرار ایده جکنی اشعار
ایله » دیدی بنده امرلری اوزره اویولده برجواب یازوب
کوندردم مرقوم پاپاس مکتوبمی اوقوینجه سوینوب
امتعه نك تبدیلی ضمننده طلب ایلدکاری اقچه یی اهونلتدیلر
صکره طارته جق اولان آدم برقاچ دفعه کمی یه کیدوب
کلدیسه ده بن کیتمدم نهایت پاپاس کلمه دن قطع امید
ایدرك کمی یی قالدیروب جهنم اولوب کیتدی مرقومك
یوللامش اولدیغی مکتوب شو مآلده ایدی
« قرنداشك فرانسس پاپاسدن بعد السلام انها اولنور که
بن بو بلده یه سنی بولوب برابرجه کوتورمك ایچون کلدم
بن بو کونکی کون صقلیه صاحبی اولان ذاتك یاننده
مرتبهٔ رفیعه یی حائزم عزل ایتمك نصب ایتمك ویرمك
ویرمامك خصوصلری بلکه مملکتك کافهٔ اموری هب
بنم المده در ایمدی سوزمه قولاق ویرده علی برکة الله
بوطرفده کل مال ومنصبم الدن چیقاردیو صاقین قورقه

بن عمومی استیعاب ایده جك مال وجاهه مالکم سکا
استدیککی اعطا وتوجیه ایدرم والسلام »

﴿صاحب تونس ابوالفارس عبدالعزیزك بعض مناقبی (١)﴾

مشارالیه عموم حقنده اجرای عدالت وکتاب وسنت
اوزره حکومت ایلمشدر مناقب جلیله لرندن اولمق اوزره
علما وصلحایه التفات واکرام وبونلردن تونسه کلان
مسافرین حقنده تعظیم وحرمت ایلدیکی مثللو اهل بیت
رسول اللهه آشوری رعایتله هرکسی علی مراتبهم مظهر
احسان وانعام ایلدیککندن شرق وغربدن یك چوق
آدملر کاور وکرك اوراده اقامت ایدنلرك کرك مملکتلرینه
عودت ایلیانلرك جمله سنه رعایتده قصور ایدلمامکه
اعتنا قلنور ایدی
هرسنه مولد حضرت نبوی کیجه سی ولادت سنیهٔ نبویه یه
حرمة عقد جمعیت سرور ایدرك صرف ایتملری ایچون
بونلره کل صویی وسائره دن بشقه اوله رق اعشار دیوان
حاصلاتندن التمش دینار دخی ویرلمکده ایدی (٢)

(١) بورادن اشاغیسی فصل ثالثه قدر حرفی ترجمه اولمیوب مآل آلنمشدر .
(٢) منقولدرکه ابتدا رسم قرائت مولد شریف صاحب اربل ملك افضل مظفرالدین حضرتلرینك اثر منیفلریدر
ملك مشارالیه اسبغ الله غفرانه علیه التیوز درت سنه سی

مشار الیهك هر كیم اولورسه اولسون مظلوم اولانه مرحمت وانصافی ایسه اول مرتبه مشتهر ایدیکه بالجمله امورین و خواص بندکان دخی اکا تبعیة ظلم واذادن مجانبت وکندیلرندن برشکایت ایدن ظهور ایتمامسنه آشوری دقت ایدرلردی

واکثر اوقات احوال محبوسینی تجسس و تحقیق ایدوب تخلیهٔ سبیلی لازم کلنلری صالیویرر ومستحق جزا اولانلره دخی مجازات ایلر ایدی

کثرت صدقات وانعاماتی دخی امر منتشر یعنی هرکس

ماه ربیع الاولینك اون ایکیسنده بو آیینی وضع واختراع ایدوب بهر سال روز مرقوم حلولنده اجراسنه ابتدار و ایام عید وسور کبی اطعمه واشربه احضار ایدوب بالجمله اهالیٔ شهر و قرای ضیافت واقرا وصلات وصدقات ایله مسرتبخش قلوب فقرا اولور ایدی بو بابده علمای زمانی رسائل عدیده تألیف وشعرای دورانی قصائد ونضیده ایله اصداف مسامع عالمیانی تشنیف ایلدیلر بحمد الله تعالی الی هذا الآن بلاد اسلامیه‌ده خصوصا حرمین محترمین ومصر وقسطنطینیه‌ده مرعی ومستمر الجریان اولوب اول هنکام خجسته انجامده بالجمله اهل اسلام ابدای سرور تام واداء حق ادب واحترام ایله دمساز قرائت مواد خیر الانام اولملریله اول شهر شرف اشتهار

بانده متواتر اولوب مستحقینك اسامیسنی بردفتره قید ایله فقیه ابو عبد الله محمد بن سلام الطبری‌یی خدمت توزیعه مأمور ایتمش وانك واسطه‌سیله اصحاب احتیاجه اعانه اولنمق عادت اولنمش ایدی

هرسنه مکهٔ مکرمه ومدینهٔ منوره اهالی ومجاورینه وقطاع طریقدن حجاجی محافظه ایچون مشایخ عربه صره واعانه دخی کوندرر ایدی

اندلس اهالیسنه دخی بهرسنه اقچه وآت وسلاح وباروت وبغدای ارسال ایدوب وفاتندن صکره حاصلات واقعه‌سیله ابادیٔ نصارادن اسرای مسلمین استخلاصی ایچون برطاقده

بین الاخیار لقبکیر ربیع الابرار اولمشدر ابن حجر هیثمی فتاوای حدیثیه‌ده که فی الحقیقه کان جواهر آثار سنیه‌در بوکونه کهرباش بیان اولمشدرکه اشبو مولد شریف قرائتی ضمننده اهالیٔ مصرك بذل وایثار ایلدکلری خرج کثیر داخل عداد تبذیر اولیوب بلکه شان محمدی‌یه نسبت یسیر ورکن ایمان اولان مهر ومحبت احمدی‌یه مقایسه‌سیله بغایت حقیردر قالدیکه مدخل مؤلفی ابن الحاجك بو ماده‌ده صورت انکار اظهاری ابنای عصرینك بعض آلات محرمه واسباب محظوره اضافه‌لرینه مبنی اولغله نفس ماده‌یه رضا واقرارلرینه منافی اولدیغی مرآت اذهان ذوی الابصاره بدیداردر اه من ترجمة السیر الحلبیة لاحمد عاصم ﴿ذ﴾

اراضی وقف وامین الامنا ابو عبدالله محمد بن عزوزی اکا ناظر نصب ایتمش وحاصلات واقعه ایله برطرفدن اراضی اشترا اولنه‌رق وارداتك چوغالمسنی و برطرفدن مدت حیاتلرنده تونس لیمانه کلان اسرای مسلمینك بیت المالدن بدللری و یریله‌رك تخلیص اولنمسنی التزام ایلمش ایدی حتی مشارالیه تونسده موجود اولان هر ولایتك خرستیان تجارینه اسرای مسلمیندن اللرینه کچنی آلوب کتورملرینی سپارش ایدوب کنجلر ایچون التمشر دینار واختیارلر ایچون قرق دیناردن اللی‌یه قدر اقچه و یریله جکی ضمننده بنم ترجمانلغم واسطه‌سیله برمقاوله عقد ایلمشیدی بو مقاوله‌دن صکره از بر مدت کذران ایتدکده مرقوملر بك چوق اسیر کتوروب اقچه‌لرینی بیت المالدن المشلردر وتاریخ تألیف اولان اشبو سکز یوز یکرمی اوچ سنه‌سنه‌دك برموجب مقاوله حرکت اولنمقده‌در

ماء ترجیله‌لرندن اولق اوزره باب البحر خارجنده واقع اولوب خرستیانلردن بعض سکان نصارانك سنوی اون ایکی بیك دیناره التزام ایله درونده مسکرات فروخت اولنان وانواع فسق وفجوره محل اولدیغی جهتله قلوب مخلصینی داغدار ایتمکده بولنان خانی یعقوب مجرد تحصیل رضای باری ایچون اولقدر حاصلاتی لغودن بشقه انده اقامهٔ

صلوات وذکر وعبادات ایدیلور وعلی الدوام فقرا اطعام اولنور کوزل بر تکیه بنا وحاصلات واقعه‌سی بو تکیه‌یه صرف اولنمق ایچون بر طاقم اراضی وزیتونلق وقف ایلدکاری کبی زاویه قارشوسنده بر ده باغچانه وقف ایله محل مذکوری اعمار و احیا ایلمشلردر

باردو بغچه‌سی قربنده‌کی و (الداموس) نام محل ایله (جبل الحاوی) جوارنده‌کی تکیه‌لری و باب جدید خارجنده‌کی سقایه‌یی (صوطولابی) ونمازکاه التنده‌کی مخزنی و (دار ابی الجعد) ك یاننده‌کی قره‌غول خانه‌لری وموجود حاملری ومسیره‌لری دخی مشارالیه انشا وتنظیم ایلمشدر

(جامع الزیتونه) درونده‌کی کتبخانه ایله تونسده‌کی غرباء مسلمین خسته خانه‌سی دخی مشارالیهك آثار برکزیده‌سندندر

مشارالیه تونسك بالجمله چارشو و بازارلرندن مخالف شریعت غرا آلنه کلان جمعا یکرمی سکز بیك دیناری دخی ترك وصابون اعمالی تحت ممنوعیتده اولوب حکومت طرفندن ید واحد اصولنده یاپدیریله‌رق یالکز بر محلده صاتدرلمقده و خلاف ممنوعیت اعمال ایدن اولورسه جزای نقدی النده‌قدن بشقه کندیسنه مجازات ایدلکده ایکن بو ممنوعیتی لغو وابطال ایله هرکسك اعمال

ایده‌بیلسنه رخصت ویرمش و بواسز برطاقم التزاماتی
الغا ایله برابر درون مملکتده موجود اولان کوتولری
دیار آخره نفی و اجلا ایلمشدر
مشارالیه صقلیه جزیره‌سنه دونغا سوقیله (طرقوبه)
شهرینی ضبط وقلعه‌سنی هدم وطرابلس وقابس
وحما وقفصه وتوزر ونفقه وبسکره وقسطنطینه
وبجایه بلدلرینه دخی عسکر ارسال ویوزلرجه
سنه‌لردنبرو افریقاده انواع خساراته اجتسار ایدن ارباب
اختلالی تحت انقیاده ادخال ایلمشدر ۰س۰

اوچنجی فصل

رد نصاری حقنده اولوب زانلری نص انجیللری واول
اناجیلی یازان درت کشینک سوزلری ایله رد
ایده‌جکز وپیغمبریمز محمد علیه السلامک نبوت نبوتی
حقنده حالا کندی اللرنده بولنان کتابلرده انبیاء سالفه‌دن
منقول اولان سوزلری بیان ایله مشار الیه افندیمزک
نبوتلرینک ثبوتنی تأکید ایلیه‌جکزدر
بوفصل طقوز باب اوزرینه اولوب باب اول اناجیل اربعه‌یی
یازان اول درت کشینک ذکر وتعدادی ایله انلرک کذبلری
بیاننده در
باب ثانی نصارانک مذهبلرنجه اولان افتراقلریله انلرک عدد
فرقدلری حقنده‌در باب ثالث خرستیانلق قواعدینک

بیانیله انلرک هر قاعده‌لرینک ینه کندی انجیللری نصوصیله
رد وابطالنه دائردر باب رابع انلرک اساس دین ومذهبلری
اوله‌رق بیوك وکوچکلرینک تعلم وتدین ایده‌کلدکلری
اعتقاده وانکدخی ینه اصل انجیللریله ردینه دائردر
باب خامس حضرت عیسی علیه السلام انلرک زعم
وافترالری اوزره الٰه اولیوب عادتا آدمی ومرسل
من عند الله بر نبی اولدیغنک بانص انجیل بیان
وتفصیلی حقنده‌در باب سادس اناجیل اربعه‌یی یاپان
درت کشینک بیان اختلاف وتناقضلریله انلرک کذب
ودروغلری ذکرنده‌در باب سابع انلرک عیسی علیه السلامه
عزو ونسبت ایتدکلری کذبه واولبابده کاذب کندیلری
اولدیغنه دائردر باب ثامن خرستیانلرک مسلمانلری تعییب
ایتدکلری شیلرك ذکرنده‌در باب تاسع پیغمبریمز
حضرت محمدك نبوتی زبور وتورات وانجیل نصیله وانبیاء
سالفه تبشیراتیله ثابت اولدیغنه وانبیاء متقدمه‌نك انك صحت
بعثتیله بقاء ملت وشریعتی حقنده اولان اخباراتنه دائردر

برنجی باب

معلومکز اولسونکه حالا خرستیانلرك اللرنده اولان
وکندیلرنجه کتب مقدسه دینیلان (اناجیل اربعه)یی
یازان ویاپانلرکه (متی) و (لوقا) و (مرقوس) و (یوحنا) در
دین عیسایی افساد ایدن وکلام الٰهی تزیید وتنقیص

وتبديل ايله تغيير وتحريف ايليان انلر اولوب بونلرك
ذكر وبيانلرينه وتعريف احواللرينه كلنجه انلرك برنجيلری
بولنان (متی) حضرت عيسايی سمايه رفع اولنديغی
سنه‌دن بشقه وقتده نه ادراك ونه‌ده رؤيت ايتمشدر وسمايه
صعود ايتدكلرندنصكره مرقوم اسكندريه ده كندی
خطيله برانجيل قلمه الوب ايچنده حضرت عيسانك ولادتنی
واوخلالده ظهور ايدن عجائب وغرائبی وملك هردوسك
سببی آتيا اكلاشيله جغی اوزره انی قتل ايتمك مراد ايلديكی
خوفندن طولايی والده‌سی حضرت مريمك عيسايی الوب
ارض مصره چقديغنی كتب واخبار ايلمشدر

وموما اليهك بيانته كوره سبب فرارده بو اولمشدركه اواثناده
مشرق ايچرولرندن بيت مقدسه اوچ مجوسی كلوب « بو كونلرده
تولد ايتمش اولان سلطان زاده‌در زيرا بز انك كندی ممالكمزده
يلديزينی طوغمش كوردك كه بو آنك دليل تولديدر اكا هديه
كتوردك » ديديلر هردوس ملك بونی اشتديكی كبی
متغير اوله‌رق علماء يهودی جمع ايدوب بو مولودی سؤال
ايلدی انلرده جواب اوله‌رق بنی اسرائيل پيغمبری
كتابلرنده بزه خبر ويرمشلردركه مسيح عليه السلامك
ولادتی بو كونلرده قدس شريفده بيت اللحمده اوله‌جقدر
ديديلر پس ملك هردوس انلره بيت اللحمه كيدوب مولود
مزبوری تفتيش وتحری ايتملرينی و بولدقلری صورتده

كندوسنه بيلديرملرينی امر ايلدی وهرنقدر
انلره مرادم انكله برلشمك وكندی يه پرستش وعبوديت
ايتمكدر ديدی ايسه‌ده ايش او يله اولميوب انك قتل وتلفنی
تصميم ايلمش اولديغندن او برخديعه ودسيسه ايدی بونك
اوزرينه ذكر اولنان اوچ مجوسی بيت اللحمه كيدوب
مريمی اوغلی عيسی قوجاغنده اولديغی حالده
براوجكزده ساكنه بولديلر هديه‌يی اكا اعطا ايدوب
اوغلنه سجده وپرستش ايلديلر

صكره كيجه كورديلركه برفرشته كنديلره عيسانك مولدينی
كتم ايله كلدكلری يولك غيری برطريق ايله عودت
ايتملرينی امر واشارت ايدر بعده اوفرشته مريم (عليها
السلامه) دونوب هردوس ملكك مكر وسوء قصدينی
انبا ايله مشار اليهانك حضرت عيسايی الوب ارض مصره
فرار ايلمسنی تنبيه ايلديكندن اولدخی ارض مذكوره‌يه
چيقمشدر

بوسوزمتانك قولی اولوب لكن باطل و بی اساسدر وبيان
بطلانی بودركه بيت مقدس (قدس شريف) ايله بيت
اللحمك مابينی بش ميل اولوب اكر ملك هردوس
اوطوغان چوجقدن خائف وهراسان اولوبده انی
ارامق قيدنده اوليدی اول اوچ نفر مجوسی ايله برابر
بالذات قالقوب كيتمسی وياخود اعتماد ايتديكی آدملرندن

انلری اتم وجوه اوزره اراتمغه ساعی بربنی براکده کوندرمه‌سی لازم کلوردی اشته بو رأی متانك کذبنه دلیلدر که اناجیل سائره مؤلفینی بولنان لوقا ومرقوس و یوحنا انجیللرنده بویله برشی سویلمامشلردر متی دخی حضرت عیسانك ولادتی وقتنی مدرك اولمدیغی جهتله بونی عن ادراك افاده ایتمیوب بلکه برکذابدن اشتدیکی کبی نقل ایلمشدر کلدلم (لوقا) یه بو حضرت عیسایه یتشمامش وانی اصلا کورمامشدر کندوسی حضرت عیسانك سمایه مرفوعیتندن صکره نصرانی اولمش و نصرانیلکی پاولوس الاسرائیلی یدنده وقوعبولمشدر که بو پاولوس دخی حضرت عیسایی نه کورمش ونه ده عصرینه یتشمشدر مرقوم پاولوس ذاتا نصارانك اکبر اعداسی ایدی حتی بروقت هرنره ده برخرستیان بولورسه اخذ وکرفت ایله بیت مقدسه کتوروب اوراده حبس ایتمسی حقنده قیاصره‌دن امر تحصیل ایتمش ایدی ذکر اولنان لوقا « قصص الحواریین » تسمیه ایتدیکی کتابنده حکایه ایلمشدر که (١) مرقوم پاولوس برکون برطاقم آدملر ایله کشت وکذار ایتمکده ایکن شعاع شمس کبی برنوره راست کلوب اول نوردن برسس

(١) مترجم دیرکه بو حکایه لوقانك تألیفی اولان اعمال رسلك طقوزنجی بابنده مذکوردر (قصص الحواریین) لفظی اوکتابك نام دیکریدر اه . ذ .

دخی اشتدی که « یا پاولوس نیچون بکا مضرت ایدیورسین » دیرایدی بو حکایه یلان یاخود خدعهٔ شیطاندر پاولوس دخی دیدیکه « بن سکا نه صل مضرت ایتمش اولورم که حالا سنی کورمامشمدر » بونك اوزرینه نوردن بر ندا « بنم امتمه اولان مضرتك بکادر انلردن کف ید کرند ایله زیرا انلر حق اوزره درلر وانلره تابع اول فلاح بولورسین » جوابی کلنجه پاولوس « افندیم بو بابده بکا نه امر کز اولور » دیوب اولدخی شهر دمشقه کیت واناینه نام کیمسه‌یی صور دیمکله شهر مذکوره واروب اوآدمی بولدرق کلام عیسادن اولان بو مسموعاتنی اکا بیلدرمش وانده‌ن برابرجه دین نصارایه داخل اولمغی استمش اولدیغندن اودخی انك بو مطلوبنه اجابت ایلمشدر و مرقومك عیسی علیه السلامه ایمانی ظاهر اولدقدن صکره شانی عظیم اولمشدر دیمك اولدیکه پاولوس انانیه‌نك ولوقا دخی پاولوسك یدنده خرستیان اولمش وکتاب انجیلی اندن اخذ ایتمشدر و بونلرك ایکیسیده عیسایه یتشمامش وانی کورمامشلردر اشته بو بر تخلیط وتشویشدر که بونده نصارانك کذب و بطلانلرینه دلیل واردر ابعدهم الله تعالی

مرقوسه کلنجه بو دخی حضرت عیسایی اصلا کورمیوب بونك خرستیانلق دیننه دخولی رفع عیسادن صکره اولمش وحواریوندن اولان پترونك یدنده وقوع بولمشدر وانجیلی

رومه شهرنده مرقوم تحریر ایتمشدر بومرقوس انجیلنده باب سادسده بیان ایده جکمز اوزره اناجیل سائره اصحابنه برطاقم مسائلده مخالفت ایلمشدر

کاملم یوحنایه مرقوم حضرت عیسانك تیزه زاده سی اولوب نصارانك زعمی اوزره حضرت عیسی بونك ولیمه سنده حاضر اولمش وصویی شرابه اولوقت تحویل ایلمشدر وعیسانك ایلك معجزه سی بو اولوب یوحنا بونی مشاهده ایدنجه زوجه سنی ترك ایله دین وسیاحتده حضرت عیسایه تابع اولمشدر وانلر دیرلر که عیسی علیه السلام یانته یهودیلر کلوب کندی زعملرنجه اوله جکنی اکلادیغی زمان مشارالیه حضرتلری والده سنی تیزه زاده سی مرقوم یوحنایه وصیت ایدوب یا یوحنا والدهم حقنده اللهدن اتقا ایتکه اوسنك اناکدر واناسنه دخی یوحنا حقنده اللهدن حذر ایله که اول سنك اوغلکدر دیوب انی ده والده سنه توصیه وسپارش ایلمشدر بو یوحنا ذکر ایتدیکمز اناجیل اربعه یی قلمه الانلرك دردنجیلری اولوب بو وقعه یی اصلا و قطعا ذکر ایتمامشدر مومالیه انجیلنی ساموس شهرنده لسان یونانی اوزره قلمه المشدر

ایشته اناجیل اربعه یی یازان اشبو درت کشیدرکه انلری تحریف وتبدیل ایتمشلر وایچلرنده یلان سویلمشلردر حضرت عیسانك کتوردیکی یالکز برانجیل اولوب

انده تناقض واختلاف وتدافع واضطراب بوقدر (۱) بودرت کشی مابیننده ایسه حضرت خدا و رسولی جناب عیسی حقنده محض کذب و افترا اولمق ویکدیکرینه مضاد و مناقض بولنمق اوزره برطاقم سوزلر واردرکه معلوم و مشهور وعندالنصاری دخی انکاری غیرمقدوردر تتکیم ان شاء الله تعالی فصل مخصوصده انلردن کفایت مقدارینی ذکر وایراد ایدجکزدر ازجمله متی کندی انجیلنده اون ایکنجی فصلده حکایه ایتدیکی اوزره حضرت عیسانك « بنم جسدم وفاتمدن صکره اوچ کون اوچ کیجه بطن ارضده اوله جقدر یونسك جسدی بطن حوتده اولدیغی کبی » دیمش اولمسیدرکه بوحکایه متانك انجیلنده یازمش اولدیغی کذب ومفتریاتك صریحیدر زیرا مومالیه اناجیل سائره اصحابیله شو خصوصده متفقدرکه عیسی کندی زعملرنجه جمعه کونی ساعت التیده وفات ایدوب جمعه ایرتسی کیجه سنك ایلك ساعتنده دفن اولنمش وبازارکونی صباحلین موتی میانندن قالقمشدر بوحسابجه وبو زعم فاسده کوره حضرت عیسی بطن ارضده یالکز برکون ایله ایکی کیجه قالمش

(۱) اشبو اصل انجیل شریفك فقدانی حقنده معقول اولان احتماللر حاجی عبدی بکك ترکی وعربی ردیه لرنده مفصلا مذکوردر ۰ ذ ۰

اولوب متانك ذكر اولنان قوانه كوره ایسه حضرت عیسی کندینك یونس علیه السلام بالغك قرننده قالدیغی کبی اوچ کون اوچ کیجه بطن ارضده قاله‌جغنی خبر ویرمش دیمك اولدیغندن مرقوم متانك نقلنده کذب وتناقضی ظاهر اولمشدر وبالجمله اناجیل اربعه اصحابنك بومسئله حقنده یلان سویلمش اولدقلری شبهه‌سزدر زیرا عیسی علیه السلام کندوسنك قتل اولنوب برکون وایکی کیجه یاخود اوچ کون اوچ کیجه مدفون قاله‌جغنه دائر نه کندوسی کیمسه‌یه برشی سویلمش ونه‌ده جناب حق انجیل شریفده بویله برشی اخبار ایتمشدر بلکه مشارالیه جنابلری حضرت حق جل وعلانك رسول صادقی اوزرینه انزال ایتدیکی کتاب عزیزنده بیان واخبار بیوردیغی وجهله در یهودیلر انی نه قتل ونه صلب ایتمشلردر ولکن نظرلرنده بری اکا بکزدلمشدر .

(وبنه انلرك دلیل کذب وتناقضلرندن اوله‌رق انجیل صاحبی مرقوس حضرت مسیح افندمزك موتی میانندن قالقدیغی هنکامده حواریون ایله سویلشمش وهمان اول کون سمایه صعود ایتمش اولدیغنی بیان ایدوب لوقا ایسه قصص الحوارین تسمیه ایتدیکی کتابنده بوکا مخالفتله حضرت عیسی موتی میانندن قالقدقدن قرق کون صکره سمایه چیقمشدر دیمشدر اشته بو دلیل انلرك کذبلرینه وبو ماده‌نك ذاتا اصل واساسی اولمدیغنه دلالتده سکا کافیدر کندندن بشقه تکری

اولمیان اللهه یمین ایدرمکه حضرت عیسی نه قتل ونه دفن اولنمش نه‌ده دفنندن بر ویا قرق کون صکره قبرندن قائم اولمشدر فلعنة الله علی الکاذبین) نخ

(ایکنجی باب نصارانك دین واعتقادجه اولان افترا قلریله)

(انلرك بیان فرقه‌لرینه دائردر)

معلومکز اولسونکه نصاری دین ومذهبلرنده یتمش ایکی فرقه اولمشلردر

فرقهٔ اولی اعتقاد ایدرلرکه «عیسی علیه السلام اول اللهدرکه (حاشا) خالق وباریدر یرلری وکوکلری یراتمشدر» ایمدی انلره دیملیدرکه «کاذب وکافر اولمش وانجیللریکزه مخالفت ایتمشسکزدر زیرا متی انجیلنك یکرمی التنجی فصلنده (٣٩) «عیسی (علیه السلام) یهودیلرك کندینی اخذ ایتدکلری کیجه‌دن اول حواریونه اولم قیغوسندن ناشی بك صقنتیده وبایلمق حالنده‌یم دیوب بعده حزنی آرته‌رق وحالی متغیر اوله‌رق یوزی اوستی یره قپاندی واغلایوب تضرع ایدرك (الهی بو اولم کاسه‌سنك بندن صرف وتحویلی ممکن ایسه صرف ایله وبنم دیله‌دیکم اولمسون سنك دیله‌دیکك اولسون) دیمکه باشلدی» دیمشدرکه بوحکایه‌یه کوره حضرت مسیح کندوسنك یانغی ضررمرك اصابتندن خائف بر انسان عاجز اولدیغنی وبر اله ومعبودی اولوب اکا الهی الخ دیه‌رك

ندا وتضرع ودعا ایتدیکنی اقرار ایتمش اولور افادهٔ
محرره ایجابنجه نصاری مشارالیه حضرتلرینك بشریت
وآدمیتی وخوف وحزن مثللو لازمهٔ مخلوقیت اولان
برطاقم حالاته محلیتی اولدیغی ایله برابر برده قدرة اللهیه ده
شکی اولنلردن اولدیغنی علاوه ایتمشلردر زیرا « اولم
کاسه‌سنك بندن صرف وتحویلی ممکن ایسه » دیمك
قدرت الهیه‌ده عین شك ایتمکدر بوافاده‌یه کوره حضرت
مسیح ایکیدن خالی اولیوب اکر جناب حقك برشیدن
عاجز ولمدیغنی بیلدی ایسه « ممکن ایسه » دیمنك معناسی
ندر واکر کاسهٔ مرکك کندوسندن صرف وتحویلنه
جناب حقجه امکان واقتدار اولمدیغنی بیلدی ایسه اکا
اولبابده اولان دعا وتضرعنك معناسی ندر حاشا که اللهك
رسولی جناب حقك قوت وقدرتنده شك وشبهه ایتسون
بلکه جناب نبوتمآبلری حضرت حق جل وعلایی هیچ
برشی عاجز قله‌میه‌جغنی وید مؤید نبویلرنده معجزه
وخارق عاده اوله‌رق هرنه ظاهر وجاری اولدی ایسه
هب قدرت الهیه ایله حاصل اولمش اولدیغنی یقینا
بیلورلر ایدی . وبنه فرقهٔ مذکوره‌یه دینلورکه سز
اعتقاد مشروحکز اقتضاسنجه یوحنانك اون یدنجی فصلده
اولان افاده‌سنه دخی مخالفت ایتمشسکزدر زیرا مرقوم
فصل مزبورده دیمشدرکه مسیح کوزینی سمایه قالدیروب

الله تعالایه تضرع ایله « یارب بن سکا دعامی مستجاب
قلدیغکدن طولایی شکرایدرم و بونی سکا اعتراف ایلرم
و بیلورمکه سن بنم هروقت دعامه اجابت ایدرسین لکن بن
شو جماعت حاضرین ایچون سکا نیاز ورجا ایدرمکه انلر
بنی بعث وارسال ایدنه ایمان ایدرلر » دیمشدر ایمدی
مسیح علیه السلام کندینك رب والهی اولدیغنی اعتراف
ایتمش واکا تضرع ودعا ودعاسنه اولان اجابتندن طولایی
شکر وثنا ایلمشدر بوحالده نصل دیه‌بیلوسکز که « عیسی
یروکوکلری یارادان اللهدر » عقول سلیمه نزدنده
بوندن اشنع برشی بولنورمی
انلری اسکات والزام ایده‌جك شیلردندر که یوحنا انجیلنك
بشنجی فصلنده حضرت عیسی طائفهٔ یهوده « بنم
سوزیمی دکلیان و بنی ارسال ایدنه ایمان ایدن جنته داخل
اولور » دیدی دیو تحریر ایلمشدر وبنه فصل مذکورده
مسطوردر که طائفهٔ یهود عیسایه سنك دیدکاریکه کیم شهادت
ایدر دیوب عیسی دخی انلره بنی بعث وارسال ایدن رب بکا
شاهددر دیو جواب ویرمشدر اشته بوده دلیلدرکه حضرت
عیسی بر رسول مبعوث اولوب انی بعث ایلیان ربی اولدیغنی
وانی ارسال ایدنه ایمان ایله اندن اشتدیکیله عامل
اولانلرك جنته داخل اوله‌جغنی اقرار ایلمشدر
وانلری صوصدیره‌جق ادله‌دن بری ده مرقوسك حکایه

ایتدیکی شیدرکه مرقوس انجیلنك برنجی فصلنده شویله (قدس شریفده برمجنون اولوب انك اغزندن برجنی تکلم ایدر ایدی عیسی اورادن کچوب کیدر ایکن جنی باغرەرق « یا عیسی ایسترمیسنکه بنی بو جسددن اخراج ایدەسین تا که خلق سنك نبی اولدیغکی بیلسونلر و بنده سنك نبی روح الله اولدیغکی و سنی الله تعالی کوندردیکنی بیلەیم » دیوب عیسی دخی اکا خروج ایله امر ایتمکله حریف صحیح وسالم اولەرق قالقمش و حاضر بولنانلر بوندن تعجب ایتمشلردر) دیمشدر بوده پك واضح اولەرق دلالت ایدرکه حضرت عیسی بشر و پیغمبران زمرەسندن برپیغمبردر

کلەلم فرقهٔ ثانیەیه بونلر اعتقاد ایدرلرکه عیسی علیه السلام ابن الله اولوب هم اله وهم انساندر پدری جهتندن اله و والدەسی جهتندن انساندر یهودیلر انك انسانیتنی یعنی آدمیت طرفنی قتل ایتمکله جسد انسانیتی قبره داخل اولدقدن صکره الوهیتی جهنمه اینوب اورادن آدم ونوح وابراهیم و سائر جمیع انبیاء علیهم السلام حضراتنی اخراج ایلدیکه انلر پدرلری آدمك جنتده شجرهٔ ممنوعەدن اولان اکل و تناولی خطیئەسندن طولایی دوزخنشین اولمشلر ایدی مشارالیهم حضراتی مسیحك لاهوتی ناسوتی ایله یعنی جهت الوهیتی جهت آدمیتیله

برلشدکدن صکره هب برلکده سمایه صعود ایتمشلردر » بو اعتقاد کفر و حمقك و فساد دینیلرینك غایتنده و نهایت درجەسندەدر فنعوذ بالله مما ابتلاهم . بونلره دینیلور که سز حق تعالی و رسولی عیسی حقلرنده یلان سویلمشسکزدر و اشبو کذبکزه دلیل ینه کتابلرکزدن مرقوس انجیلنك اون ایکنجی فصلنده (٢٩) محرر اولان مقاله درکه موما الیه اوراده حضرت عیسانك حواریونه « بیلك و اعتقاد ایدك که سزك سماوی باباکز یعنی علو و رفعتده اولان مولای متعالکز فرد و واحددر » دیمش اولدیغی نقل ایتمشدر ایمدی انلرك کذبلرینه کندی انجیللرنده عیسانك شهادتیله اولان اشبو شهادتدن اوضح قنغی شهادت اولەبیلور انلر مبهوت وهالکدرلر نصارانك سائر فرقەلری اعتقاداتی دخی هب کذب و کفر اولوب اطنابدن احترازا انلرك ذکر و بیانلرینی ترك ایتمشمدر و بالله التوفیق

(اوچنجی باب نصارانك فساد قواعد دینیەلری بیانندەدر)

معلومکز اولەکه قواعد دین نصاری وافنیس اولمق وایمان بالتثلیث ایتمك واقنوم ابنك بطن مریمدە جسد عیسی ایله ملتحم اولدیغنی اعتقاد ایلمك وقربانه اینانمق و پاپاسه اعتراف جرم ایتمکدن عبارت اولمق اوزره بش قاعدەدر جمهور نصاری اشبو قواعد خمسه اوزرینه اجماع واتفاق

ایدوب ایچندن بك آزی اندن اعراض وعدول ایتمشلردر
بومقامده قواعد مذکوره‌دن هر بری بنه کندی انجیللری
نصوصیله رد اولنه جقدر (*)

(قاعدهٔ اولی) وافتیس اصولنه دائردر معلوم مکز اوله که
اناجیل اربعه مؤلفلرندن « لوقا » انجیلنده حضرت
عیسی علیه السلامك « هرکیم وافتیس اولور ایسه جنته
داخل اولوب و افتیس اولمیان کیمسه خالدا وابدا
جهنمده در » دیمش اولدیغنی نقل وایراد ایلدیکنه مبنی
خرستیانلر جنته وافتیس اولنمدقجه دخول ممکن اولمیه جغنی
اعتقاد ایدرلر . ایمدی انلره دنیلور که ابراهیم وموسی
واسحاق ویعقوب وسائر جمیع انبیا حقلرنده نه دیه جکسکز
بونلر اهل جنتمیدر دکلمیدر انلر البته « اهل جنتدر »
دیه جکلردر اوحالده انلره دیملیدر که بونلر نصل اهل جنت
اوله بیلمشلردر که هیچ بری وافتیس اولمامشدر نصاری بوندن

(*) خرستیانلقده بو بش اصولدن بشقه (استاورس)
چیقارمق وصورتلره طاپنمق وبنی آدمی شیطانك اسیرلکندن
قورتارمق ایچون مسیح کندینی فدا ایتدی دیو اعتقاد
ایتمك کبی برطاقم فاسد ایش واعتقادلر دها وار ایسه ده بونلر
انلرك دیانت اصلیه‌لرندن اولمیوب بتپرستلکدن کلمه برطاقم
پاپاسلرك علاوه‌سی صکره‌دن محدث شیلردر وحتی انلردن
بعضلری پروتستانلرجه دخی مردوددر . ذ .

جواب اوله رق دیرلر که « انلرك سنت اولملری وافتیس یرینه
کچمشدر » بوحالده انلره دنیلور که ایمدی سز آدم ونوح
علیهما السلامه ونوحك اصلبه اولان ذریتنه نه دیه جکسکز که
انلرنه سنت ونه‌ده وافتیس اولمشلردر مع هذا که
کندیلری انجیللریکزك تصریحی وعلماکزك اتفاقی ایله اهل
جنتدرلر انلر ایچون بوندن قطعا جواب یوقدر
معلوم اوله که بو وافتیس اصولی نصارانك افتراء علی الله
ورسوله انجیللرنده اویدردقلری شیلردن اولوب صورتی بودرکه
هر کلیساده مرمردن ویاخود کوفکی طاشندن برحوض
اولوب انی پاپاس صوایله طولدیرر واوزرینه انجیلدن براز
شی اوقور وایچنه برچوق طوز ایله برمقدار پلسنك یاغی اتار
ایمدی وافتیس اوله جق آدم اکر صکره‌دن خرستیان اولمش
یاشی بیوك برکیمسه ایسه انك وافتیسنه کندی زعملرنجه حضور
الهیده شهادت ایتمك اوزره پاپاس ایله برابر بعض اعیان
نصاری دخی طوپلانوب ذکر اولنان حوضك یاننده پاپاس
اکا یاهو معلومك اولسونکه خرستیان اولمق اللهی اوچدن
بر اعتقاد ایتمك وسنجه جنته دخول وافتیسسز ممکن
اولمیه جغنه ور عیسی ابن الله اولوب اناسی قرنده ملبحم
اولغله کندوسی هم اله وهم انسان یعنی پدری جوهرندن اله
ووالده‌سی جوهرندن انسان اولدیغنه وکندوسی صلب اولنوب
واولوب دفنندن اوچ کون صکره دیریلوب قالقوب سمایه

چیقوب باباسنك صاغ طرفنده اوطوردیغنه و یوم قیامتده
بین الخلق حاکم اوله جغنه ایناندق و ایمان کتورمکدر
وسنده کلیسا اهلنك ایمان ایتدکلری شیلره هپ اینانمشکدر
دیوب بعده « ای اوغلجغزم بونلرك کلیسنه ایمان ایتدك آ »
دیمکله متنصر اولان شخص دخی « اوت » دیدکده
پاپاس او حوضك صویندن برآوج الوب شخص مرقومه
صاچاروبرکه « اشته بن سنی بابا واوغل و روح القدس
نامیله واقتیس یعنی تغطیس وتطهیر ایتدم » بعده برمندیل
ایله حریفك صوینی سیلر کیدر وبو صورتله شخص
مزبور خرستیان اولمش اولور کلهلم چوجقلرك واقتیسنه
خرستیان چوجقلری ولادتلرینك سکزنجی کونی واقتیس
اولندیغندن بابالری اوکون انلری الوب کلیسایه کتورولر
و پاپاسك اوکنه براقورلر پاپاس چوجغه تقریر عقائدلرندن
عبارت اولمق اوزره آنفا ذکر اولنان سوزلرله خطاب
ایدوب انا وباباسی دخی چوجقلری طرفندن اوت دیمکله
اصول واقتیس اجرا اولنهرق چوجغی ایوینه الوب کیدر
وبوصورتله چوجق خرستیان اولور اشته واقتیس
اولمنك صفت وصورتی بوندن عبارتدر ومعلوممز اولسونکه
پاپاسك ذکر اولنان کلیسا حوضلرینه قویدقلری صودن
سنهلرجه طوروبده بوزیلوب قوقمیانی اولور وبوندن
نصارانك عوام طاقمی تعجب ایله انی پاپاسك وکلیسانك

برکت وکرامتنه حمل واویله اعتقاد ایدرلر وبیلمزلرکه صوینك
عدم تغیر وتعفنی طوزك کثرتیله پلسنك یاغندندر صوبی
تعفندن منع ایدن انلردر پاپاس انی کیجه ایچنده یاخود
عوامك البته کورمیهجکی بروقتده یاپارکه بوده پاپاسلرك
کندی ضلاللرنجه اولان حیله ودسیسهلری جملهسندندر (١)
بنده جاهلیتمده برزمان دین وآیین مرقومده بولندم
واو ایشی بن دخی یاپدم وبرچوق آدمی واقتیس ایتد
حمد اولسون اول اللهه که بنی حق وعرفانه هدایت وارشاد
ایدوب سید الاولین والآخرین علیه وعلی آله وصحبه
صلوات الملك المعین حضرتلری برکتیله ظلمات ایچندن
نوره اتقانه اخراج ایلمشدر
(قاعدهٔ ثانیه) ایمان بالتثلیث قاعدهسیدر (٢) انلرجه
جنته دخول کندیلرینك ائمهٔ ضلال وپیشوای کفر
واضلاللرینك شهادتلری اوزره انجق تثلیثه ایمان ایتمکله
ممکن اوله جغندن نصاری شو وجهله ایمان ایدرلرکه « الله

(١) بوصوینك اسم عربیسی (المعمودیة) اولدیغندن
قاموس مترجمی عاصم مرحوم دخی (ع م د) مادهسنده
بورایه موافق بعض تفصیلات ایتمشد فلیراجع . ذ .

(٢) اشبو اعتقاد تثلیثك صورت وتاریخ ظهورینه دائر حاجی
عبدی بکك ردیهسنك یتمش ایکنجی صحیفهسنده کوزل
ومفصل برمقاله واردر مطالعه اولنه . مترجمه . ذ .

اوچدن بری و عیسی اللهك اوغلی اولوب انك ناسوتیت
ولاهوتیتندن عبارت ایکی طبیعتی واردر واو ایکی طبیعت
شیٔ واحد اولمشدر لاهوتی محدث ومخلوق تام بر انسان
وناسوتی دخی خالق و غیر مخلوق اوله‌رق بر اله اولمشدر »
و بعضلر اوچدن مراد الله و عیسی و مریمدر دیرلر
بونی دیانلرك كافر اولدیغنده وادنی عقلی اولانلرك
محض افك وافترادن عبارت اولان شو كفر بارد و عقول
صبیانك بیله قبول ایده‌مدیکی بویله بر اعتقاد فاسددن
احتراز واعراض واشمئزاز ایده‌جكلرنده شك و شبهه
یوقدر وانلرك اشبو قول مفترالری اوزره عیسانك ذاتی
ذات الله وعلمی و قدرتی ده (الی سائر الصفات الازلیة) علم الله
وقدرة الله کبی اولمسی لازم کلورکه بوده باطلدر و بیان
بطلانی شویله دیرکه مرقوس انجیلنك اون اوچنجی
فصلنده (٣٢) مذکور اولدیغی اوزره حواریون حضرت
عیسایه ساعتی یعنی یوم قیامتی سؤال ایتدکلرنده مشار الیه
حضرتلری کندیلرینه « اوکونی سماده اولنلر بیله بیلمز
وانی یالکز بابادن یعنی الله تعالادن بشقه کیمسه بیلمز
دیمشدرکه (*) بوسوز عیسانك ملائکه‌دن دخی ناقص العلم
اولدیغنی ویوم قیامتی بیلمك همان حق جل وعلا

(*) عیسانك بویله سویلدیکنی متی دخی انجیلنك یکرمی
دردنجی فصلنده (٣٦) ذکر ایتمشدر اه من الهامش

حضرتلرینه مخصوص اولوب کندوسنك جناب حق اکا
نه‌یی بیلدیرمش ایسه انجق انی بیله بیله‌جکنی اقراردن
عبارتدر ومتی انجیلنك یکرمی التنجی فصلنده حضرت
عیسی یهودیلر کندوسنك قتل واهلاکنی تصمیم ایتدکلرنده
او کیجه متغیر و پك محزون ومکدر اولمشدر دیو محرر اولوب
اثر حزن والم ایله متأثر اولان ایسه نه اله ونه‌ده ابن اللهدر
نصارانك بو قاعده‌ده کی « عیسانك لاهوتیت وناسوتیتدن
عبارت ایکی طبیعتی اولوب انلرك ایکیسی شیٔ واحد
اولمشدر » سوزلرندن اشنع برشی اولمدیغی وبلکه بو سوز
« آب ایله آتش شیٔ واحد اولمشلردر » سوزندن اقبح
اولدیغی هر عقل صحیح نزدنده مقطوع و مجزومدر
نور ایله ظلمت یکدیکره ضد ومنافی اوله‌رق بر برده اجتماعلری
محال اولدیغی حالده ذات وصفاتیله جمله‌دن غنی و مستغنی
وعظمت و کبریاسنده هیچ برشیئه مشابهتدن منزه و بری
اولان حضرت خالقك مخلوقاتندن بریله برلشوب شیٔ
واحد اولمسی عقل سلیمده نصل تقرر ایدر فتعالی الله
الملك الحق عما یشرکون علوا کبیرا . عجبا انك ناسوتی
اولدیغی زمان لاهوتی نره‌ده ایدی . خصوصیله که انلر
عیسانك لاهوتی ایله ناسوتی متحد و یکدیکریله ممتزج
وملتحم اولمشدر دیورلر ایمدی کندی زعملرنجه انك
جسد وناسوتی قر باجلر ایله ضرب وتعذیب اولنوب باشنه

تیکنلر کیدیرلدکده ذکر اولنان ایکی جهت ممتزجه سی میانی کیم تفریق ایتمش وکندوسی بر تخته اوزرینه چارمیخ اوله رق ومزراقلرله طعن اولنه رق خوف وجزعندن صیحه‌لر ایتدیکی واوصورتله تسلیم روح ایلدیکی صره‌ده وبوقدر شدائد وقتنده آیا انك لاهوتی ناسوتندن نره‌یه آیرلمش وغیب اولمشدر حالبوکه کندیلری دیرلرکه « انك لاهوتی صلب وقتل هنکامنده اندن مفارقت ایدوب جهنمه ایتمش واورادن انبیایی اخراج ایتمشدر اولوقت ناسوتی قبرده مدفون ایدی تاکه لاهوتی اکا رجعت ایدوب قبردن چیقاردی وبعده برلکده سمایه صعود ایتدی » بونلرك کلیسی باطل وبیهوده دعوالردر وعقل سلیمك تجویز ایتمیه‌جکی بر طاقم رسوایلق وکفر وکستاخلقدر انلر حضرت عیسانك متحد وشیء واحد اولمش ایکی طبیعتی اولدیغی زعمنده نصل بولنه‌بیلیورلرکه کندی انجیللرنده مشارالیهك یالکز طبیعت واحدهٔ آدمیتی اولدیغنه دلالت ایدر مقالات واردر ازجمله متی انجیلنك اون اوچنجی فصلنده (٥٧) محرر اولدیغی اوزره عیسی المسیح ایچنده طوغدیغی مملکتندن بشقه یره انتقال ایتدیکنده ناس کندوسنی استخفاف ایتملریله مشارالیه « پیغمبر انجق کندی شهرنده استخفاف اولنور » دیمشدرکه بوسوز مشارالیه

حضرتلری مجرد کندیسنك زمرهٔ انبیادن اولدیغنی اقرار اولوب انبیانك ایسه انسانلق طبیعتندن بشقه بر طبیعتلری یوقدر بونی رئیس الحوارین اولان شمعون الصفانك یهودیلر حضرت مسیح علیهنه قیام ایتدکلری صره‌ده انلره خطابا دیمش اولدیغی « ای رجال بنی اسرائیل سوزیمه قولاق طوتك مسیح برآدمدرکه سزه الله طرفندن قوت وتأیید ایله وجناب حقك انك یدنده اجرا ایتدیکی بر طاقم معجزه‌لرله ظاهر اولمشدر لکن سز اکا ایمان ایتمدیکز » سوزی دخی تأیید ایدر قصص الحوارین کتابنده فصل ثانیده (٢٢) بو وجهله مسطور اولوب کتاب مرقوم ایسه عندالنصاری انجیل کبیدر ارتق اندن زیاده شایان اعتماد قنغی خبر اولور وشمعون الصفادن اعدل نصل شاهد بولنورکه موماالیهك ذکریله خرستیانلر تبرك ایدرلر وانك فضل وکثرت صلاحی اولدیغنی تصدیق ایدرلر موماالیه ایسه حضرت عیسانك ذکور آدمیدن بر انسان وجناب حقك کندیلرینی معجزات ایله تأیید بیورمش اولدیغی انبیا جمله‌سندن بر نبی ذیشان اولدیغنه وحتی مشارالیهك یدمؤیدنده ظاهر وجاری اولان معجزاتك دخی هب قدرت الهیه ایله اولوب مسیحك کسب یدی اولمدیغنه شهادت ایلمشدر بوحق سوز نره‌ده انلرك « لاهوت عیسانك جسدندن عبارت اولان

تیکنلر کیدیرلدکده ذکر اولنان ایکی جهت ممتزجه سی
میاننی کیم تفریق ایتمش وکندوسی برتخته اوزرینه چارمیخ
اوله رق ومزراقلرله طعن اولنه رق خوف وجزعندن صیحه لر
ایتدیکی واوصورتله تسلیم روح ایلدیکی صره‌ده وبوقدر
شدائد وقتنده آیا انك لاهوتی ناسوتندن نره‌یه
آیرلمش وغیب اولمشدر حالبوکه کندیلری دیرلرکه « انك
لاهوتی صلب وقتل هنکامنده اندن مفارقت ایدوب
جهنمه اینمش واورادن انبیایی اخراج ایتمشدر اووقت
ناسوتی قبرده مدفون ایدی تاکه لاهوتی اکا
رجعت ایدوب قبردن چیقاردی وبعده برلکده سمایه
صعود ایتدی » بونلرك کلیسی باطل وبیهوده
دعوالردر وعقل سلیمك تجویز ایتمیه جکی برطاقم رسوایلق
وکفر وکستاخلقدر انلر حضرت عیسانك متحد وشیء
واحد اولمش ایکی طبیعتی اولدیغی زعمنده نصل
بولنه بیلیورلرکه کندی انجیللرنده مشار الیهك یالکز
طبیعت واحدهٔ آدمیتی اولدیغنه دلالت ایدر مقالات
واردر ازجمله متی انجیلنك اون اوچنجی فصلنده (٥٧)
محرر اولدیغی اوزره عیسی المسیح ایچنده طوغدیغی
مملکتندن بشقه یره انتقال ایتدیکنده ناس کندوسنی
استخفاف ایتملریله مشار الیه « پیغمبر انجق کندی شهرنده
استخفاف اولنور » دیمشدرکه بوسوزمشار الیه

حضرتلری مجرد کندیسنك زمرهٔ انبیادن اولدیغنی
اقرار اولوب انبیانك ایسه انسانلق طبیعتندن بشقه
برطبیعتلری یوقدر بونی رئیس الحوارین اولان شمعون
الصفانك یهودیلر حضرت مسیح علیهنه قیام ایتدکلری
صره‌ده انلره خطاباً دیمش اولدیغی « ای رجال بنی
اسرائیل سوزیمه قولاق طوتك مسیح برآدمدرکه سزه
الله طرفندن قوت وتأیید ایله وجناب حقك انك یدنده
اجرا ایتدیکی برطاقم معجزه‌لرله ظاهر اولمشدر لکن سز
اکا ایمان ایتمدیکز » سوزی دخی تأیید ایدر قصص
الحوارین کتابنده فصل ثانیده (٢٢) بووجهله مسطور
اولوب کتاب مرقوم ایسه عندالنصاری انجیل کبیدر ارتق
اندن زیاده شایان اعتماد قنغی خبر اولور وشمعون الصفادن
اعدل نصل شاهد بولنورکه موما الیهك ذکریله خرستیانلر
تبرك ایدرلر وانك فضل وکثرت صلاحی اولدیغنی تصدیق
ایدرلر موما الیه ایسه حضرت عیسانك ذکور آدمیندن
برانسان وجناب حقك کندیلرینی معجزات ایله تأیید
بیورمش اولدیغی انبیا جمله‌سندن برنبی ذیشان اولدیغنه
وحتی مشار الیهك یدمؤیدنده ظاهر وجاری اولان
معجزاتك دخی هپ قدرت الهیه ایله اولوب مسیحك
کسب یدی اولمدیغنه شهادت ایلمشدر بوحق سوز
نره‌ده انلرك « لاهوت عیسانك جسدندن عبارت اولان

ناسوت ایله برلشوب ملتحم اوله‌رق تام وغیر مخلوق برآله
اولمشدر » سوزی زه‌ده بوزعمده بولنانلر تحقیق کافر
اولمشلردر ایمدی یا عباد الله دوشونك که شیطان بونلرك
ظلمت کفر ایله بصیرتلری اوزرینه نصل مستولی
اولمشدرکه حتی انلر عقلا وعادة محال اولان بویله
برشیئه اینانمشلر وکندیلرینه شو عقیدهٔ مرذولهٔ شنیعه‌یی
ابتدا القا ایدن برنجی شیطانلرینه نصل قاپلمش وتقلید
وتبعیت ایلمشلردر نعوذ بالله من حالهم ومآلهم
ولوقا انجیلنك آخرنده تحریر ایتدیکی اوزره عیسی قبرندن
قالقه‌رق شاکردلرندن ایکی کیمسه که (فلیوفاس) ایله
(لوقا) در کندوسنه قارشو کلدکده انلره « سزه نه
اولدیکه محزون طوریورسکز » دیو سؤال وانلر دخی
« سن کویا قدس شریف شهرنده کندی کندیکه غریب
قالمش وبو ارالق مسیح حقنده که اقوال وافعالنده
عندالله وعندالناس مأمون ومصدق برذاتدر جریان ایدن
ایشلردن خبردار اولمامشسین » یوللو جواب ویرمشلردرکه
بوده حضرت عیسانك مصدق من عند الله برذات
اولوب نه خالق ونه اله نه‌ده ابن الله اولمدیغنه تلمیذلرینك
شهادتیدر فتعالی الله عما یقول الکافرون علوا کبیرا
(قاعدهٔ ثالثه) اقنوم ابنك بطن مریمده عیسی ایله ملتحم
ومتجسد اولدیغی قاعده‌سی وبونك سرو سببی . معلومکز

اوله‌که نصاری شویله اعتقاد ایدرلرکه جناب تبارك وتعالی
حضرتلری بنی آدمه باباری آدمك جنتده شجرهٔ منهیه‌دن
اولان اکلی خطیئه‌سنه مبنی جهنمله معاقبه ایتمش وصکره
انلرك اورادن خروجلریله حقلرنده شفقت واجرای حنانیت
ایلدیکندن ولدینی کوندروب بطن مریمده جسد عیسی ایله
ملتحم وبوصورتله هم انسان وهم اله اولمشدر اناسی
جوهرندن انسان وباباسی جوهرندن الهدر لکن آدمك
وذریتنك جهنمدن خروجلرینه کندینك فدای جان
ایتمسندن بشقه برچاره ووسیله قلمدیغندن ونفسنی فدا
ایتمکله جمیع خلق شیطانك الندن افتدا ایده‌جکندن
کندوسنی قتل واهلاك ایله اولمش واوچ کوندن صکره
دیریلوب جهنمه اینه‌رك اورادن آدمی وذریتی اولان جمیع
انبیایی اخراج ایلمشدر اشته بو انلرك بارد وغثیث
ومرذول وخبیث اولان کفرلری اعتقادی اولوب بونی
انلره ابلك شیطانلری وبرنجی مضللری هرکیم ایسه بردلیله
ویرپیغمبر طرفندن نقله استنادی اولمیه‌رق اوتمهید
ایلمشدر اللهك انبیاسی بومثللو مضحك ومهلك اولان
خسائس وفضائحدن وبویله تناقض واضحدن منزه
ومبرادرلر . محالدرکه خالق ازلی اولان حق تعالی لحم ودمه
منقلب اولسون یاخود انك ارضده ویا سماده ولدی
بولنسون ویاخود انك غایت ونهایتی اولمیان قدم وبقاسی

محدود یاخود متحیز ویا منقلب ومتحول اولسون ۰ حاشا ۰ او بر اللهدرکه کندندن بشقه اله وانك شبیه ونظیری یوقدر جلالی مقدس جمالی متعالیدر ۰ هیچ اوله‌جك اولان بر بشره حلول ایدرمیکه کندوسی حی لایموتدر یوقسه ذات علیهٔ قدسیه‌سی ایله بر قادینك قرنه‌می کیررکه کندینك کرسیٔ عز واجلالی سموات وارضینی محیطدر ۰ انلره دیمليدرکه « سز عیسانك (حاشا) الله اولدیغنی اعتقاد ایدر و بو اعتقادده اولمیان خرستیان دکلدر دیرسکز او یله‌د کلمی » انلر البته اوت دیه‌جکلردر ایمدی کندیلرینه دنیلورکه سز تحقیق حادث ومخلوق اولان انسانلردن برینی خالق واله ازلی قلدیغکز جهتله بهتان عظیم وآچیق بر محال اوزرینه اقدام ایتمشسکزدر عیسی حقنده اولان شو ایشکز آتی الذکر بش وجهدن خالی اولمیوب شویله‌که سز انی یا بالذات اله ازلی ویاخود اله ازلینك مسکن ومحلی قلیورسکز وجه ثانی عیسی کندی حقنده بویله برشی سویلشمی ویاخود سزه دین عیسایی نقل ایدن تلامیذی اندن بویله برشی نقل ایتمشلرمیدر وجه ثالث سز انی النده خارق عاده اوله‌رق ظاهر اولان بر طاقم آیات ومعجزاته مبنی اله قلمش اولمیسکزدر وجه رابع انی سز سمایه صعود ایتدیکی ایچون اله قلمش اولمیسکزدر وجه خامس باباسز اوله‌رق حصولی سببیله ولادتی

امر عجیب اولدیغی ایچون انی الهدر دیمشسکزدر ۰ اکر انك تولدی غریب وعجیب اولدیغی یعنی باباسز طوغدیغی ایچون دیور ایسه‌کز او خصوص آدم علیه السلامك وملائکهٔ کرامك خلقتدن اعجب دکلدرکه حضرت آدم پدر ومادرسز خلق بیورلمش وملکلر دخی نه والدونه والده نه ده طینت وماده اولمقسزین یرادلمش اولدیغی حالده بونلردن برینه اله دینلمامشدر ایمدی انلرله عیسی علیه السلام بیننده بزه برفرق بیان ایتملیسکز مع هذا که انلرك حکمت ایجادی اندن اعجبدر واکر دیر ایسه‌کزکه « عیسی الٔنده بر طاقم خارق عاده شیلر ظاهر اولدیغی سببله الهدر » علماکز بیلورلرکه الیسع النبی علیه السلام بر میتی حال حیاتلرنده وبرمیتی‌ده وفاتلرندنصکره احیا ایتمشدر عالم برزخده یعنی بعدالموت احیاء اموات معجزه‌سنی ابراز واستعمال ایتمك ایسه قبل الموت اولان معجزهٔ مذکوره‌دن اعجبدر والیاس پیغمبر دخی برمیتی احیا ایتمش وبرقوجه قارینك اون ویاغنی برکتلملکله تام یدی سنه طغارجغندن اون وشیشه‌سندن یاغ اکسك اولمامشدر ویدی سنه یغمور یاغدرماسنی جناب حقدن نیاز ایتمکله علی التوالی یدی سنه یغمور یاغمامشدر واکر دیه‌جك اولورسه‌کزکه عیسی بش چورکی بشبیك آدمه یدیرمشدر جواب ویریلورکه موسی کلیم الله دخی قومی ایچون ربیسنه نیاز ایتمکله الله انلره تام قرق سنه من

وسلوی ینديرمشدر که انلرك عددی التی یوز بیك نفوسدن زیاده ایدی و اکر عیسی علیه السلام دکزده یورییوب غرق اولمامش ایسه موسی علیه السلام دخی بحره عصاسیله ضرب ایتمکله دکز یاریلوب یول یول اوله رق کندوسی وجمیع قومی اورادن کچمش وفرعون ایسه جنودیله برابر انلره متابعتنده غرق اولمشلردر بعده برقیادن اسباط بنی اسرائیلدن هر بری ایچون بشقه اولمق اوزره اون ایکی کوز پیکار پیدا ایتدیرمشدر ومصر اهالیسنه اون درلو عجیب عذاب کتورمشدر برنجیسی الندن عصاسنی القا ایتمکله قورقنج بر اژدها اوله رق جمیع حبال سحره یی اکل و بلع ایتمسی ایکنجیسی صولرینك قوقسی وایچنده اولان حیواناتك اولمسی اوچنجیسی اوزرلرینه قورباغه لر مسلط اولوب منزل ومأوالری انلرله طولمسی دردنجیسی جسدلرینه قرق اياق دیدكلری موذینك اوشنیسی بشنجیسی اوزرلرینه هر نوع سنکلرك ارسال وتسلیط قلنمسی التنجیسی حیوانلرینك کلیا اهلاك اولنمسی یدنجیسی جسدلرنده چبانلر چیقمسی سکزنجیسی صغوقلر اصابت ایدوب اغاجلرینك او یوزدن برباد اولمسی طقوزنجیسی کافهٔ بلدهلرینه چکرکه دوشمسی اونجیسی اوچ کون اوچ کیجه اوزرلرینه قرانلقلر چوکسیدر وا کر دیرایسه کز که « عیسی بنفسه الهدر زیرا سمایه صعود

ایتمشدر انك ایچون بز انی اله قلمشزدر » او حالده ادریس والیاس علیهما السلامی دخی اله قلمکز لازم کلور زیرا مشار الیهما دخی سزجه بلا خلاف سمایه صاعد اولمشلردر وایونا الانجیلی دخی توراتك نصرینجی وعلماکزك اتفاقی اوزره سمایه چیقمشدر واکر عیسی کندوسی ادعای الوهیت ایتمشدر دیه جك اولورایسه کز او حالده بر کذب فضیح وبهتان شنیع اظهار ایتمش اولورسکز کندی انجیللریکزده بو قوللکزی رد ایده جك شیلر واردر الکزده اولان انجیلده مذکوردر که عیسی زعمکزجه حین صلبنده « الهی الهی بنی نیچون ترك ایلدك » دیمشدر وینه عیسی علیه السلامك « بنی سزه الله کوندرمشدر » دیدیکی وبوصورتله کندوسنك انبیا زمرهسندن بر بشر اولدیغنی اقرار ایتدیکی نص انجیلدر وبوکا دائر انجیللریکزجه نصوص عدیده واردر

مع مافیه حضرت عیسانك صلب اولنوبده الهی الهی دیو صیحه ایتدیکی خبری انجیل حق نصوصندن اولمیوب بلکه کندی انجیللریکز مفتریاتندن ایسه ده بز سزك ناقض ورسوایلقلریکزی ارباب بصارته بیلدیرمك ایچون انکله علیهکزه احتجاج ایتمشزدر وبالله التوفیق

(قاعدهٔ رابعه) ایمان بالقربان قاعدهسی وانك صفت

وصورتی (❋) معلومکز اوله که دین نصاری قربان
خصوصنجه دخی کفردر شویله که انلر برمایه‌سز اتمکه
پاپاس بعض شیلر اوقومقله او آنده نان مزبور عیسانک
جسدی ورقوبه شرابه برازشی اوقودقده شراب اولساعت
عیسانک دمی اوله‌جغنی اعتقاد ایدرلر وبو بابده انلرجه
تقرر ایدن اصول وقاعده بودرکه هرکلیساده کندیلرنجه
بیوک بر پاپاس بولنوب هرکون اکا کلیسانک
عادی پاپاسی برکوچک مایه‌سز اتمک ایله برقدح شراب
کتوروک اوکشیش عباداتی اثناده انلره اوقودیغندن
نصاری او اتمکک عین عیسی وشرابک دخی بعینه دم عیسی
اولدیغنی اعتقاد ایدرلر وبو زعم واعتقادی متی انجیلنک
یکرمی التنجی بابندن (٢٦) اخذ ایدرلرکه مرقوم
اوراده حکایه ایتدیکی اوزره عیسی برکون (حاشا) قبل
وفاته حواریونی طوپلایوب انلره بر اتمک پارملش
وهر برینه بر پارچه ویرمش و «بونی ییک بو بنم
جسدمدر» دیمش وبعده برقوپه شراب ویروب
«بونی ایچک بو بنم قانمدر» دیمشدر بوسوز متانک کندی
انجیلنده اولان قولی اولوب یوحنا که حضرت عیسی
رفع اولنجه‌یه قدر برابرنده ایدی انجیلنده بو «اتمک

(❋) بوقربان یونانیلرک (افخرستیا) تعبیر ایتدکلریدرکه
ماهیتی درون کتابده معلوم اوله‌جقدر لمترجمه ۰ ذ ۰

وشراب» خبرینی ذکر ایتمامشدر اشته بوده متانک
کذبنه ومرقومک صرف محال وبهتان اولان شیئی نقلنه
دلالت ایدر اختلافندر ونصاری اعتقاد ایدرلرکه
اوهر کلیسا کشیشنک پاپدیردیغی اتمکک هرپارچه‌سی
بجمیع جسده یعنی بطوله وعرضه وعمقه عیسادر ولو او
اتمک یوزبیک جزئه تقسیم اولنسه ینه هرجزئی عیسادر
دیرلر ایمدی انلره دیملیدرکه عیسانک طولی (مثلا) اون
وعرضی ایکی وعمقی برقارش ایدی کشیشک اوقودیغی
اتمک ایسه اوچ قارش کلمز پس نسل اولورکه طولی
اون وعرضی ایکی وعمقی برقارش اولان برجسد اوچ
قارش مقدارنده اولان برشیده اولسون بوهرعقل سلیم
عندنده محالدر انلر بوندن جواب ویروب دیرلرکه «آینه
دنیا قدر دکلدرآ انسان انده قارشو طوندیغی حالده
بیوک برجلری وعالی بنالری کورورکه انلر آینه‌نک
جرمندن بیک مرتبه بیوکدر» ایمدی انلره دینیلورکه
آینه‌ده کورینان عرضدر جوهر دکل سز ایسه عیسانک
جوهر وعرضنک او اتمکده اولدیغنی اعتقاد ایدیورسکزکه
بو عقلا محالدر برده سز حضرت عیسانک سمایه چیقوب
حاشا اللهک صاغ طرفنده اوطورمقده اولدیغنه اجماع
واتفاق ایتمشسکزدر ایمدی عجبا انک جسدینی او اتمکه
ایندیرن کیمدر و برده حضرت عیسی برآدمدر سزایسه

اعتقاد ایدرسکزکه اتمکك هر جزئنده عیسانك
جمیع جسدی موجوددر ولوکه او اتمك بوزبیك جزئه
منقسم اولسون بوحالده یوزبیك عیسی اولمق وبلکه
بوخصوص هرکلیساده جاری اولدیغندن کلیسالرك
عددنجه واو اتمکلر تعدد ایتدکجه اعداد غیرمتناهیه‌ده
عیسی بولنمق لازم کلور بواعتقادده اولان وبو آیینده
بولنانلری جناب حق عالمله اضحوکه وشیطانلره مسخره
ایتمشدر وحسبنا الله ونعم الوکیل

قربان مذکورك صورت ایفاسیله اولبابده اولان عبادتلرینك
بیان صفتنه کلنجه ذکراولنان باش باپاسك خادمی
کشیشك امریله غایت خاص وتمیز خمیردن براتمك یاپوب انی
باپاسه برشیشه شراب ایله برابر کتورر وکلیسانك
چاکنی چالار خرستیانلر چاك سسنی ایشیده‌رك
برای پرستش کلیسایه طوپلانوب صف صف طوردقلرنده
باپاس شرابك برمقدارینی برکومش کاسه
ایچنه قویه‌رق واوخاص اتمکی برتمیز مندیل ایچنه
الەرق صقلرك اوکنه کچر وکون طوغدیغی طرفنه
دونوب اتمکی النه الور و(عیسی المسیح یهودیلر
کندوسنی اخذ وکرفت ایتدکلری کیجه مبارك النه اتمك
الوب کوزلرینی سمایه وهرشیئه قادر اولان ذات اجل
واعلایه قالدیررق لازم اولان دعا وتمجیدی ایفا

ایتدکدنصکره اتمکی قیروب حواریونه پارچه پارچه ویردی
وانلره « بیك بوبنم جسدمدر » دیدی) دیوب بذاته
اواتمکه انی حقیقة جسد عیسی بیله‌رك وعیسایی ابن الله
طانیه‌رق سجده ایدر وسجودنده اکا خطاب
ایدرك دیرکه (سن اله السموات والارض اولان عیساسین
سن بطن مریمده تجسد ایدن ذاتسین • سن کافهٔ
عالملردن اول طوغان ابن اللهسین • سن بزی کندك
ایچون شیطانلر الندن قورتاره جقسین • سن سماده
پدریکك صاغ طرفنده اوطورانسین سکا دعا وتضرع
ایدرزکه بنی وکندی دمکله قورتاردیغك امتکی مغفرت
ایده‌سین) بونلری اوقویوب بعده او اتمکی صفوف
جماعته عرض واظهار ایتمکله انلر دخی اکا سجده‌یه
قپانورلر وبعد ذلك باپاس النه شراب قویه‌سنی
الوب جماعته (رمز عیسی المسیح وفاتندن اول النه
برکاسه شراب الوب انی حواریونه ویرمش و « ایچك
بوبنم قانمدر » دیمش ایدی) دیه‌رك اوشرابه سجده
قلار کندی سجده سندن صکره قالدیروب انی ده جماعته
عرض وارائه ایلدکده انلر دخی سجده ایتملریله
باپاس اواتمکی اکل وشرابی شرب ایدر بعده انجیلدن
برازشی اوقیه‌رق دعا ایتمکله هرکس طاغیلور اشته
انلرك صلات وقربانلری بودر فنعوذ بالله من الخذلان

(قاعدهٔ خامسه) پاپاسه اقرار ذنوب ایتمك قاعده‌سی وانك صفتی

معلومکز اوله که نصاری جنته دخول پاپاسه اقرار ذنوب ایتمدکجه ممکن اولیه‌جغنی وحتی اندن بر کناهنی کتم واخفا ایدن کیمسه‌نك واقع اولان اعتراف جرمی کندی‌یه منفعت و یرمیه‌جکنی اعتقاد ایتدکلرندن هر سنه پرهیزلری زماننده کلیسالره کیدوب کافهٔ کناهلرینی اوراده مقیم اولان پاپاسه اقرار واعتراف ایدرلر اندن ماعدا اوقاتده کیمسه کیدوبده پاپاسه اعتراف جرم ایتمز (*) مکرکه خسته اولوب اولمدن قورقه اوحالده پاپاسی جلب ایدوب کناهلرینی اکا اقرار واودخی انلری عفو و مغفرت ایلر و انلرجه پاپاسك عفو ایتدیکی کناهك عندالله دخی معفو اولدیغی اعتقاد اولنمقده‌در بواجلدندرکه روما شهرنده اولان و زعملرنجه حضرت عیسانك روی ارضجه خلیفه‌سی بولنان (پاپا) دیله دیکنه غفران ذنوب وخلاص ازجحیم ودخول جنت براتی ویرمکده وبونك ایچون برچوق اموال المقده‌در انك سائر بلاد نصاراده قائمقامی بولنان پاپاسلردخی بویله غفران وایجاب جنان ونجات نیران براتلری اعطا ایدوب نصاری

(*) بو راسی قتولك اصولنه مختص اولمق کرك والا اورتودقسلرجه سنه‌ده درت دفعه پاپاسه اعتراف جرم ایتمك واردر قاله مترجم ذ .

انلری یازانلره کزیده مالنلر اعطاسیله اخذ ونزدلرنده حفظ ایدرلر تاکه اولدکلری وقتده او براتی کفنه وضع وانکله محقق جنته کیره جکلرینی اعتقاد ایلرلر بوده پاپاسلرك اخذ اموال ایتمك ضمننده اولان حیله‌لرندندر انلره دیمليدرکه انی نه ایچون وضع ایدرسکزکه عیسی سزه بویله برشی امر ایتمامش وانك شاکردلری (که حواریوندر) اکا اصلا اقرار ذنب ایلمامشلردر مع هذاکه کندوسی زعمکزجه الله وابن الله اولمق جهتیله کناه مغفرت ایتمکه کافهٔ رهابیندن زیاده اهل واحقدر وبرده شبهه یوقدرکه کناه چیقاران پاپاس اوده سزك کبی بشردر واولورکه انك سزدن زیاده کناهی بولنور باخصوصکه سزی اضلال ایتمش ورأی وارائه‌سیله کفره ایردرمشدر ایمدی انك کناهلرینی کیم چیقاره‌جقدر لکن سزلر برطاقم اعمی ونابینالرسکز سزك پاپاسکزده سزدن زیاده کور اولمغله اعمایی کندی کبی برنابینا یدجك اولورسه مهلکه‌لره دوشمك مقرر اولدیغندن سز رهبانکزله برابر مخلد ومؤبد اولمق اوزره نارجحیمه دوشه‌جکسکزدر زیرا سزك کفر واشراککزله برابر کناهلرکز مغفرت اولنمق امیدکزی جناب حق کتاب مجیدنده « ان الله لایغفر أن یشرك به » قول صادقیله قطع ایتمش وبنابرین حضرت حقك سزی مغفرتی بو خبر صادق موجبنجه محال اولمشدر ارتق قسیسك سزی مغفرت ایتمسی

بعيد عن الامكان و بادیٔ سخر واستهزاء شيطاندر
ولاحول ولاقوة الابالله العلى العظيم ومن يغفر الذنوب الاالله

(باب رابع انلرك عقيدت شريعتلری ذكرنده‌در)

اشبو باب رابعك معقود لهی اولان آتی البيان عقيدته
الی اليوم جميع (فرق) نصاری متمسك ومعتقد اولوب
برشرذمهٔ قليله‌دن غيری انی ترك ايدن يوقدر وانك كليسی
كفرو بری برينی مفسد ومناقضدر وانی انلره ترتيب ايدن
كنديلرينك قدماسندن برآدمدركه روما شهری
اهاليسی میاننده (شمعون الصفا) (*) ديمكله معروفدر
وصورتی بودر « اينانورز اله واحد اولان بابايه كه
هرشيئك مالكی وكوريلان وكورلميان شيلرك صانع وخالقيدر
ودخی رب واحد اولان مسيحه كه ابن اللهدر وجميع خلائقك
ايلكيدر كافهٔ عوالمدن اول باباسندن طوغمشدر مصنوع دكل
باباسنك جوهرندن اله حقدر انك ايله كافهٔ عوالم
متقن ومتكون اولمشدر و اول هرشيئك خالقيدر ای معشر
ناس بزم ايچون وبزم خلاص ونجاتمز ايچون سمادن اينمش
وروح القدسدن تجسد ايدوب انسان اولمش وانی مريم
حامل اوله‌رق مريم بتولدن طوغمشدر و اللرچكوب
(پيلاطوس) نام ملك زماننده صلب اولنوب قبره

(*) بو شمعون الصفا يوقاريده دخی ذكری كچديكی
اوزره رئيس الحوارين ديدكلری (پطرس) در

قونلمش و پيغمبرلرك يازدقلری اوزره دفننك اوچنجی
كونی اولولر ارەسندن قالقمشدر (كافر انبيايه افترا ايتدی
حاشاكه پيغمبرلر بويله برمحال شی سويلسونلر) صكره سمايه
چيقوب باباسنك صاغ طرفنه اوطورمشدر وبركره دها
اولولر ودیریلر میاننده حكم وقضا ايتمك اوزره كلمكه
مستعددر وايناورز روح القدسه كه بابا ايله اوغلدن
چيقار (١) وانكله انبيا تكلم ايلر (واسطهٔ وحی اولور
ديمك استيه‌جك) وايمان ايده‌رز وافتيسه كه غفران ذنوبدر
وبدنلرمزك (بعد الوفات) قيامنه وابد الآبدين اوله‌جق
حياته » انتهی بوسوزلرك بكديكرينه اولان مناقضه
ومغايرتنه كلنجه كلام مرقومك ابتداسی « ايناورز اله
واحد اولان بابايه كه هرشيئك مالكی وكوريلان وكورلميان
شيلرك صانع وخالقيدر ودخی رب واحد اولان مسيحه كه
ابن الله وباباسی جوهرندن حق الهدر » سوزی اولمغله
كلاملرينك اولنده جناب حقك وحدانيتنه شهادت
اولنوب صكره انی متعاقب انك ولدی اولديغی واو ولدك
دخی بابا جوهرندن اله ايدوكی ايله انك عليهنه شهادت
قلنمشدر كه اشته بو كفر و شركك نهايت درجه‌سی

(١) طابع اصل هامشده ديركه بوراسی شرق كليساسی ايله
غرب كليساسی میاننده مختلف فيه اولوب شرق كليساسنجه
روح القدس يالكز بابادن چيقار اوغلدن دكل اه . ذ .

ووحدانيتك غايت مرتبه ضد وخلافيدر جناب حق
واحد واحد اولوب شريك وشبيهدن منزه وانلرك كفر
واشراكلرندن متبارك ومقدسدر وبرده ابتدا الله هرشيئك
خالقيدر دينلوب بعده « وايمان ايدرزكه مسيح هرشيئك
خالقى اولوب كافهٔ عوالم انك اليله اتقان بولمشدر »
دنيله رك الله تعالى ايله برابر حاشا برخالق اشيا دها اثبات
اولنمشدركه بوده بك فاحش برتناقضدر وكذا « الله
كوريلان وكورلميان شيلرك صانعيدر » دينلنجه بوقولك
تحتنده مسيح دخى داخل اولديغى وچونكه مشار اليه
بالضروره ياكوريلان وياخود كورلميان قسمدن بولنديغى
حالده متعاقبا مسيح هرشيئك خالقيدر وكندوسى مصنوع
ومخلوق دكلدرديمك ينه تناقضدر بونلرك بودعالرينى
شايد بهيمه لر وحيوانلر درك وتمييز ايده جك اولسه لر
انلر بيله دعوات مذكوره يى نصارايه رد وانكار
ايدرلر ايدى

حراست وهدايت الهيه نك انقطاعى وشيطانك تسلط
واستيلاسى مصائبندن جناب حقه صغنورز زيرا شيطان
استدبكى كبى بونلرله اوينامش وكندولرينى جهنمه يدمشدر
وينه كلام مزبورده دينلمشدركه « مسيح عاللردن اول
باباسندن طوغمشدر وجميع خلائقك ايلكيدر » ايمدى كندى
طوغمزدن اول اشيايى نصل خلق ايتمشدركه كندوسى عدم

محضدر وياخود بعد ميلاده هنوز سود امر برصبى ايكن
نصل خلق اشيا ايلمشدر وعجبا كندى طوغمز وايجاد
اولنمزدن اول سماوات وارضينى وبونلرده اولان بونجه
مكوناتى كيم تدبير واداره ايدرايدى وكندوسى خلائقك
ايلكى نصل اوله بيليوركه بوزعمجه انلرك جميعسنك خالقى
اولدر زيرا ايلكى ديمك اولى وابتدا وجوده كلنى ديمكدر
خرستيان عقائدى هپ بويله تناقض ومحاليت اوزرينه
مبنيدر چونكه مسيحك هم ازلى برخالق قديم اولديغى
وهمده مولود اولوب مريم كندوسنى حامل اوله رق انك
بطنندن طوغمش ايدوكنى اعتقادده اجماع واتفاق ايدرلر
كه بونلرك كليسى ايله جناب حق كنديلرينى عقلانك كولنجى
وشيطانلرك سونجى قلمشدر باق شو خبيثك سوزينه كه مسيح
بدرى جوهرندن اله حقدر ديوب بعده سمادن اينمش وبطن
مريمده تجسد ايتمشدر ديور بوقول صراحةً مسيحك ذاتا
سماده اولان برجوهردن جسد ايمشده بعده سمادن اينوب
بطن مريمده تجسد ايلمش اولديغنى مفيد اوله رق تعجب
اجسام وجواهرك تجسدنده دكل جسد وجوهر اولميان ذات
اجل واعلانك متجسد اولسنده در جواهر واعراضك
خالقى اولان ربمز تعالى حضرتلرى كندوسنك اندن مسيح
تكون ايده جك برجوهرى اولمق وياخود بالتجزى بطن
مريمده انك دم وبولى وقذوراتيله مختلطا مستقرا اوله جق

برجزءی بولنمقدن منزه ومتعالیدر بوکافرلرك جناب حق حقنده اولان جرأتلری نه بیوك وجناب حقك حلمی نه چوقدر جداولسونکه حق تعالی بنی انلرك مبتلا اولدقلری حاللردن وارسته قلمشدر ومعلوممکز اولسونکه انلرك کتابلری نصوصنده بوعقیده‌یی وحضرت مسیح حقنده اولان سائر بالجمله عقائد کفریه‌لرینی رد وابطال ایدر شیلر واردر ازجمله (لوقا) قصص الحواریینك دردنجی بابنده دیمشدرکه (٢٤) «عالملری جمیع موجوداتیله برابر الله خلق ایتمشدر یر وکوکلرك ربیسی اودر کندوسی مصنوع ابادی اولان هیاکلده ساکن اولمز واشیادن هیچ برشیئه محتاج اولمز زیرا انسانلره هیاکل وارواحی ویرن اولدر وبزم وجود وحیاتمز انکله اولوب ناسك هرایچنده اولدیغی ومحتاجی بولندیغی شیلر اندندر»

اشته لوقانك بوقولی کتب الهیه‌نك نازل و انبیانك ناطق اولدیغی سوزدر بوندن عقائد نصارانك کلیسی کفر ومحال ویکدیکرینه مناقض اویدرمه شیلر اولدیغی وانلرك انی نه کتب الهیه‌دن ونه ده انبیاء عظامدن اخذ وتلقی ایتمش اولمیوب بلکه برطاقم کافر وکنهکار کیمسه‌لرك تمهید واختراعیله بونلرك بویله دعاوی باطله واهواء کاذبه ده انلره تقلید وتبعیت ایلمش اولدقلری تبین ایتمشدر کندیلرینه دینیلورکه سزك جمهورلریکز میانه‌سنده

مختلف فیه اولیان سابق التحریر عقیده‌یی برکتابه ویرنبی‌یه نسبت ایده‌مدیککز حالده بز خبر ویرلکه عقائد مذکوره حتمی بوقسه هپ باطلمیدر اکر دیرلر ایسه‌که بعضسی حق وبعضسی باطلدر تحقیق کندیلری ابطال عقائد ایتمش اولورلر چونکه باطل اولان شیله الهه دیانت اولمز واکر دیرلر ایسه‌که هپسی حقدر مسیحك ابتدا مخلوق ومولود اولدیغنی وانی کوریلوب کورلمیان کافهٔ اشیایی الله خلق ایتدیکنی اعتراف ایتمش وبعده «مسیح اللهدر هرشیئك خالقیدر» دیه‌رك تناقض ایلمش اولورلرکه ایچنده بویله شنیع وفاضح تناقض ظهور ایدن شی هیچ بروقتده حق اوله‌مز برده «مسیح پدری جوهرندن الهدر» سوزلری حاشا مماثلتی اقتضا ایدوب بوحالده عجبا برینه ابوت ودیکرینه بنوتی کیم تخصیص ایتمشدرکه حتی بری بابا ودیکری اوغل اولشده امر بالعکس اولمامش بوراسنی کندیلرندن سؤال ایدرز نسأل الله ربنا کمال العفو والعافیة من حالهم ومآلهم آمین

(بشنجی باب حضرت عیسانك اله اولمیوب مخلوق برانسان
(وبرنبی ذیشان اولدیغی بیاننده در)

معلوممکز اوله‌که خرستیانلرك اعتقادینه وانلرك مسیح الله وابن اللهدر وخالق المخلوقاتدرکبی سوزلریله اولان

کفرلرینه متعلق ذکر ایتدیکمز شیلرك هپسنی اناجیل اربعه
مؤلفلری یولنان درت کشینك سوزلری رد و ابطال ایدر
ازجمله انلردن (متی) انجیلنك برنجی بابنده حضرت
مسیحك نسبنی مسیح بن داود بن ابراهیم دیو ضبط ایتمشدر که
ضبط مزبور مسیح علیه السلامك یهودا بن یعقوب بن
اسحاق بن ابراهیم سبطندن اولمق اوزره داود علیه السلام
ذریتندن متناسلا مولود اولدیغنی اقرار دیمکدر وهر
کیمسه که انك تناسلی بنی آدمدن اولدیغی ثابت اوله
او کیمسه بلاشبهه آدمیدر زیرا جناب حق قدیم و ازلی
اولوب نه کیمسه یی طوغرمش نه ده کیمسه دن طوغمشدر
کندیه مماثل کیمسه یوقدر و کندندن ماعداسی
حادثدر صکره دن اولمشدر و ینه متانك اون طقوزنجی
بابنده (١٦-١٧) مذکور اولدیغی اوزره برکون برکیمسه
عیسایه « ای ایی وخیرلو معلم » دیو خطاب ایتدیکنده
عیسی اکا « بکا نیچون ایی دیورسین که ایی انجق اللهدر »
دیمشدر که بو سوز مشارالیهك غایت تواضع و نهایت
مرتبه ربیسنه و خالقنه اولان تأدبندن ناشیدر پس
مشارالیه الوهیتده حقه نصل شریك ایدیلور و (یوحنا)
انجیلنك اون یدنجی بابنده (١-٣) مسیح کوزلرینی سمایه
قالدیروب واحد و خالق اولان اللهه تضرع ایله « ناسه
سنك بریجك تکری اولدیغکی و بنی بعث وارسال ایلدیککی

بیلملك واجبدر » دیدی دیومذکوردر که بوده حضرت
عیسی کندوسنك من طرف الله و برای اعلام وحدانیة
الله مبعوث اولدیغنی والله تعالی حضرتلری همان واحد
وخالق اولوب اندن غیری یرادیجی اولدیغنی اعترافدن
عبارتدر ومشارالیهك وسائر بالجمله انبیانك خبر ویردکاری
شیده بودر صلوات الله علیهم اجمعین
اکر بوراده نصارادن بری دیه جك اولور ایسه که « عیسی بوراده
کندینك بری مبعوث اولدیغنی اعتراف ایتدی ایسه بر بشقه
موضعده ده خالق ازلی اولدیغنی ادعا ایلمشدر » بز دیرز که
بو اکا افترادر مشارالیه حضرتلری اندن و کندوسنه
انی اسناد ایدنلردن بریدر سز بین النصین اولان تناقض
فاحشدن تعامی ایتمشسکزدر
چونکه مشارالیه حضرتلری کندینك مبعوث من عند الله
بر بشر اولدیغنی اقرار واعتراف ایتمشدر که صحیح اولان ده
بودر ارتق بوکا مناقض اوله رق کندی حقنده محال
اولان خالق ازلی اولمق ادعاسی حق مشارالیهده نصل
الویریلور بلکه بو کفرهٔ اقدمینك کذبلرندن اولوب
بعده انی حال کفر و تناقضی ایله برابر هر صنوفکز قبول
وتلقی قلمشدر و (متی) انجیلنك دردنجی بابنده دیمشدر که
شیطان مسیحی کندینه سجده قلمغه دعوت و اکا دنیانك
ممالك و تجملاتنی ارائت ایدوب بکا سجده قیل بونلرك

هپسنی سکا ویره‌یم دیدکده مسیح اکا «هر بشره اللهدن غیری‌یه عبادت و انك غیری‌یه سجده ایتمك یازلمشدر» دیو جواب ویرمشدر اشته بوده حضرت مسیحك الوهیتدن بری اولدیغنی اقراردر اکر اله اولمش اولسه ایدی شیطان اکا بومثللو سوز سویلمکه جرأت ایده‌مزدی و مسیحك او جوابنده دخی معبود انجق واجب الوجود حضرتلری اولوب هیچ کیمسه‌نك اندن غیری‌یه سجده ایده‌میه‌جکنی اعلام و اعتراف واردر بو استدلالمز انلرك انجیللرنده اظهار ایتدکاری شیلرله کندی علیهلرینه احتجاج اولمق اوزره بر تنزل قبیلندندر والا کرك حضرت عیسی و کرك سائر انبیا شیاطینك وسوسهٔ باطنهٔ خفیه‌لرندن بیله معصوملردر ارتق شیطان انی کندی‌یه سجده ایتمك کفر صریحنه نصل دعوت ایدر که بو آچیقدن آچیغه بر تسلط دیمکدر و مع مافیه بونلرك اناجیل اربعه مؤلفینی اویدرمه‌لرندن وانلرك بومثللو حالاتی حضرت مسیح حقنده تجویز ایتملری ادعالرندن عبارت اولدیغنده شبهه یوقدر . و ینه (یوحنا) انجیلنك آخرنده یکرمنجی بابك اون یدنجی آیتنده (عیسی حواریونه «بن بابامه و باباکزه و الاهمه و اللهکزه کیده‌رم» دیدی) دیمشدر «بابامه و باباکزه» تعبیرندن مراد او وقتك اصطلاحنجه بنم و سزك مالکمز دیمکدر اکر انلر الله عیسانك بو قولی اقتضانجه باباسیدر دیه‌جك اولورلر ایسه

بزده انلره «بو صورتده الله سزکده باباکز اولمق لازم کلور زیرا بابامه و باباکزه دیمشدر» دیرز بعده مشارالیه جنابلری دفع هر شبهه ایتمك اوزره «الاهمه و اللهکزه» دیو تصریح مرام ایتمش وارتق کندینك دعوای الوهیت ایتدیکنه دلالت ایدر جهت براقامشدر و (متی) انجیلنك اوننجی بابنده (٤٠) عیسی حواریونه خطاباً «سزی قبول وایوا ایدن بنی قبول وایوا ایتمش اولور و بنی قبول ایدن بنی بعث وارسال ایدنی قبول ایلمش اولور» دیدی دیمش و یوحنا دخی انجیلنك بشنجی بابنده (٣٠) حضرت مسیحك «بن کندی مراد و مشیتمله عمل ایتمك ایچون دکل بنی کوندرنك اراده و مشیتیله عمل ایلمك ایچون کلدم» دیمش اولدیغنی حکایه ایتمش و مرقوس دخی انجیلنك آخرنده اون بشنجی بابده عیسی (حاشا) چارمیخده ایکن «الهی الهی بنی نیچون ترك ایلدك» دیو باغردی و دنیاده صوك سوزی بو اولدی دیمشدر حاشا که جناب حق انی ترك ایتسون یاخود یهودیلری انی صلبه مقتدر قلسون لکن بونلر نصوص اناجیلدن اولدقلرندن کندولرنجه مصدق بولندیغنه مبنی بز انلرله کندی علیهلرینه احتجاج ایتمشزدر که نصوص مرقومه‌ده حضرت عیسانك ادعای الوهیت ایتمیوب بلکه بالعکس شدائد و مصائب هنکامنده تضرع و دعا و استغاثه و التجا ایده‌جك تکریسی اولدیغنه کندینك اقرار و اعترافی اولدیغی

تصریح واردر واشته بونکله بالضروره عقائد نصارانك
تکذیبی لازم کلور لکن نه فائده که کندیلری اصم واعمی
وابکم اولدقلری جهتله تعقل ایمزلر و (لوقا) انجیلنك
آخرنده (مسیح قبرندن قالقدقدن صکره حواریونك
اورته لرینه داخل اولدیغنده انلر اولوقت بر تخته پوشده
طوپلانمشلر وقپوسنی قپامشلرایدی حواریون انی ایچلرنده
کوردکاری کبی قورقوب ملائکه ویاجن ارواحندن ظن
ایتدیلر مسیح انلرك بو خوف وتلاشلرینی اکلابنجه
کندیلرینه « یاهو بنی دنه یك و بیلك که ارواح روحانیه‌ده
بنده کوردیککز کبی ات وکمیك اولمز » دیدی) دیمشدرکه
بونده ده حضرت عیسانك ات وکمیکدن وماده حیوانیه‌دن
مرکب اولوب الوهیتدن بری ومتبری اولدیغی اقرار اولنمشدر
بوده یوقاروکی نص کبی اوله رق حضرت عیسانك حاشا
مقتول ومدفون اولوب ده بعدالدفن قبرندن قیامی نصارای
متقدمینك اختلاق وافتراسندن ومحال وکفر وضلالدن
عبارت بر طاقم دعاوی باطله ایسه ده بز انی
انجیللری نصوصندن اولدیغنه مبنی کندولرینك عیسی
الله وابن اللهدر دیو واقع اولان ادعالری علیهنه حجت اقامه
ایتمشزدر ایمدی هرکیم « مسیح جناب حقك مربوبی
و پرورده‌سی اولوب طولا وعرضا نشو ونما بوله رق سن
رشادته بالغ اولدیغنده حق تعالی انی پیغمبر بعث ایتمشدر »

دیر ایسه تحقیق اوکیمسه حضرت مسیحك وتلامید
و حواریینك قولنه موافقت ایتمش و هرکیمکه بوکا مخالفت
و بو قولك خلاف مقتضاسنی اعتقاد ایلیه تحقیق او آدم
حق وصوابه مخالفتله نعوذبالله کفر صریحی اعتقاد
ایتمشدر واواعتقادده اولانلره عامهٔ عقلا عندنده غایت
مرتبه‌ده شنیع اولان بر شی ترتب ایدرکه اوده مسیحك
لحم و دم اولدیغیله برابر انلرك معتقدی مثللو خالق ازلی
اولمسنه کوره رب معبودك بر پارچه‌سی خالق و ازلی
و بر پارچه‌سی محدث و مخلوق قلنمش اولمسیدر چونکه
مسیح انجیللری نصیله کندینك لحم ودم اولدیغنی اقرار
ایدوب لحم ودم ایسه اجزاء دنیویه‌دن اولان اغذیه واشربه‌دن
حاصل واورادن متوالد اولمغله انلرك قوللرینه یعنی حضرت
مسیحك (حاشا) خالق الکائنات اولدیغی ادعالرینه
کوره بکلیتها دنیانك خالقی ینه انك اجزاسندن برجزء
اولمش و اوجزء کندوسنك ده خالقی بولنمش اولور زیرا
اوده کندینك مخلوقی بولنان دنیادن برجزءدر بو ایسه
افك وافترا اولان دعوالرك الک شنیعی و خیالخانهٔ انسانیده
صورت بوله‌یلن متصوراتك الک بعیدیدر هرکیمکه
بونی اعتقاد و بونکله تدین ایدر ایسه تحقیق حق و هدایته
مخالفتله کفر و ضلالی التزام ایتمش و جناب حق طرفندن
غضبه مستحق وکندینك اهل خذلاندن اولدیغی

متحقق اولمشدر وبنه محال شنیع اوله رق انلرك قول
واعتقادنجه خالق اكمل اولان عیسی دنیانك برمقداری
ویر پارچه‌سی اولمق لازم كلور مع هذا كه بر شیئك
برمقداری انجق انك كلیا وجودندن صكره متحقق اوله جغندن
هنوز موجود و معقول اولمیان شی هیچ دیمك اولمغله
اوقوله كوره دنیانك خالق معدوم وغیر موجود برامر
مجهول اولمش اولور .

بن ظن ایدرم كه بو اعتقادك صاحب وموجدی انلره بونی
محضا تعطیل قصدیله تمهید ایتمشدر زیرا كندوسی اهل
تعطیل زندیقلرندن اولوب نصارایی دخی غلظت وقسوتلری
اقتضانجه هرمذاهب واقوالی قبوله مستعد بولدیغندن
انلره بویله الك شنیع محالاته مبتنی بولنان انواع كفر وضلالی
ترتیب وتألیف ایله كندولرینی مسخره‌یه آلمشدر . وانلره
دیمیلور كه مسیح برنجی انجیلك ناطق اولدیغی اوزره
طرناقلرینی وصاچلرینی كسمش وجسدی اكنه بوینه
نما بولمشدر ایمدی اكر انلرك قوللرنجه مسیح علیه السلام
خالق ازلی ایسه صاچ وطرناق كبی شیلری دخی انك
اجزاسندن ایكن بونلر كندی كلندن آیریلوب محو اوله رق
خالق ازلی ایله وجودلری قالمامش وانكده برمقداری
فساده كیدوب بر پارچه‌سی علی حاله قالمشدر وبویله بر
پارچه‌سی فاسد وتباه اولان شی عیسادانك كلیسنه واصل

وساری اولوب بعض وكلی بولنان ذات ایسه حدود
وجهات ایله محدود وكندیه حد ومحل اوله‌جق شیئه
محتاج اوله‌جغندن بوصفتده بولنان مفتقردر غنی
ومستغنی دكلدر خالق ازلی اولان تبارك وتعالی
حضرتلری ایسه براهین عقلیه ونصوص نقلیه‌نك شهادتی
اوزره نه جسم نه جوهر ونه عرض اولوب نه‌ده كندیسنك
متجزی اولور بركلی واردر ذات مقدس قدیمی متبعض ومتفرق
اولمز وكندیه بوجه من الوجوه نقص وتغییر وتحویل
لاحق اولمز كندوسی غنی علی الاطلاق اولوب جمیع
مخلوقات قاطبهٔ اطوار وكافهٔ احوالده اكا محتاج ومفتقر
وذات اجل واعلاسی كندی كندینی اولان توصیف
وتعریفی وجهله لیس كمثله شیء وهو السمیع البصیردر
وبنه انلره دیمیلور كه سزلك شو خالق ازلی اعتقاد
ایتدیككز مسیح بر بلده‌ده ساكن وبر زمانده كائن می ایدی
دكلمی انلر بونی انكاره قادر اوله‌مزلر زیرا متی ولوقا انجیللری
مشار الیهك هردوس ملك زماننده یهوده منسوب اولان
بیت اللحمده تولد ایدوب بعده پیلاطوسك زماننده صلب
اولندیغنی تصریح ایتمشلردر وهر كیمكه زمانی ومكانی
اوله زمان كندوسنه متقدم وامكنه انی محیط وبوحال
وشانده اولان ذات مخلوقدر وانك بوصورتله مخلوقیتی
ثابت اولنجه انلرك ایچنده عیسانك اله حق اوغلی اله

اولدیغی وهرشیئك خالق بولندیغی زعمی بولنان اعتقادلری
بالکلیه باطل اولمش اولور وجزما معلوم اولان موادندر که
زمان اشیاء مخلوقه دندر وشبهه یوقدر که مسیحدن اول
موجود در ایمدی نصل اولور که زمان خالقندن اول
موجود ومکان کندی خالقنی محیط اولسون بو ذهنلرده
تخیل اولنان شیلرك شنیعی واولانجه محال وبهتانك قبیحیدر
هرشی که زمان ایچنده مولود اولمش وانی زمان ومکان
احاطه ایتمش اوله اومخلوق ابن مخلوقدر مسیح علیه السلام
اشرف انواع مخلوقاتدر زیراکه کندیلری انسان اوغلی
انساندر جناب حق کافرلرك قواندن منزه ومتعالیدر

بومقامده بنم بحول الله تعالی وقوته اکلاتدیغم شیلر نصارانك
دین وشریعتلرینك فسادیله عقیدتلرینك بطلاننی وبنم
انلردن اعراض وعدولم ایله نفسم ایچون دین حق اختیار
وافضل النبیین صلوات الله علیه وعلی آله وصحبه وعلی جمیع
الانبیاء والمرسلین حضرتلری شریعتنه اتباعمك بیانی
مقتضیدر همان جناب مولادن کمال بر وتوفیق نیاز
ایدرز او بزم ربمزدر نه کوزل صاحب ونه کوزل معیندر
ولاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم .

(التنجی باب اناجیل اربعه مؤلفلرینك اختلافلریله)
(انلرك کذبلری بیاننده در)

معلومکز اوله که اناجیل اربعه نی بیان سالف البیان

درت کشی بك چوق شیده اختلاف ایتمشلردر که بوخصوص
انلرك کذبلرینه دلیلدر اکر حق اوزرینه اولیدیلر هیچ
برشیده اختلافلری اولمزدی جناب مولای متعال کندی
صفی وبرکزیده سی حضرت محمد علیه الصلاة والسلامه
انزال بیوردیغی کتاب مجیدی حقنده ولوکان من عند
غیر الله لوجدوا فیه اختلافا کثیرا بیورمش اولدیغی
جهتله امر اختلافی کذب علی اللهه دلیل قلمشدر (*)
چونکه منزل من عندالله اولان شیئك معانیسی مختلف
ومبانیسی متزلزل ومضطرب اولمز یلانجیلرك ایسه حق
تعالی حقنده ایتدکلری کذب وافترالری درونده برطاقم
اختلاف واضطراب وقوعیله انلری رسوای ایتمك جناب
حکیم وعلیم تعالی حضرتلرینك خبیثی طیبدن فرق
وتمییز ایلمسی حکمتی اقتضاسنجه امر مقرردر اشته
اودرت انجیلی کتب وتألیف قلان درت کیمسه نك کذب
صریحلرندن بری بودر که موما الیهمدن (یوحنا) نام
مؤلف انجیلنك اون اوچنجی بابنده (٢١) حضرت عیسانك
یهودیلر کندینی اخذ ایتدکلری کیجه حواریونه « حقا بن
سزه سویلرم که سزدن بریکز بکا خیانت ایده جکدر » دیوب

(*) حاجی عبدی بك دیر که بو آیت کریمه ارباب دقته خفی
اولمدیغی اوزره کویا کتب مذکوره یه تعریض صددنده
نازل اولمشدر اهـ المترجم ذ .

بونك اوزرینه یوحنا افندم سزه خیانت ایده جك آدم كیمدر دیو سؤال ایتدكده عیسی اكا جوابا «اول شول كیمسه در كه بن اكا اتمكی ات صوینه باتوروب ویریرم دیه رك اتمكی اولوجهله یهودای اسخریوطی یه ویرمش و فی الواقع مشار الیه حضرتلرینه خیانتله یهودیلری اكا دلالت ایدن اواولمش اولدیغی ذكر ایتمش ومرقوس ایسه انجیلنك اون دردنجی بابنده (٢٠) حضرت عیسانك اوسؤاله جوابا بكا خیانت ایده جك آدم بنم ایله برابر اتمكی صحنه باتراندر دیمش اولدیغی بیان ایلمش و (متی) انجیلنك یكرمی التنجی بابنده (٢٣) مشار الیهك معرض جوابده بنم ایله برابر اتمكنی (الده اولان انجیللرده النی) تپسی یه باتراندر دیدی دیمش و (لوقا) ایسه انجیلنك یكرمی ایكنجی بابنده (٢١) سؤال مذكوره جوابا عیسانك «بكا خیانت ایده جك كیمسه بنمله برابر شاكردلرك ایچنده در» دیدی دیو حكایه قلمشلردر كه بوبر آچق اختلافدر چونكه حضرت عیسانك اوسوزی برقاچ مجلسده مكرر اولمامشدر كه حتی الملو عباره سنك مختلف اولدیغی زعم ایتسونلر حالبوكه انلرك اوافاده لری من حیث المآل دخی متحد دكلدر دیمك اولوركه اودرت كشیدن هربری عیسانك سوزینی كندندن اویدرمه برعباره ایله تعبیر ایتمشدر مع هذا كه عیسی اتمكی ات صوینه باتوروبده بالخاصه

یهودای اسخریوطی یه ویرمكله كندی یه خیانت ایده جك كیمسه نك كیم اولدیغنی تعیین ایتمش وارایدی مراد منكشف اولمق لازم كلمشدر . بوندن بویله نقل ایده جكم سوزلر دخی بتون او اناجیل اربعه مؤلفلرینك كذب وتناقضلرینه دلالت ایدر شیلردر

ازجمله (متی) انجیلنك یكرمنجی بابنده (٣٠) «عیسی اریحا مملكتندن چیقدقده كندوسنه ایكی اعمی یا ابن داود بزه مرحمت ایله دیو ندا ایتمكله اولدخی انلرك كوزلرینی آچمشدر» دیوب (مرقوس) ایسه انجیلنك اونجی بابنده (٤٦) «عیسی مملكت مرقومه دن چیقدقده كندوسنه بركور یا عیسی بكا مرحمت ایله دیو باغرمش واوده انك كوزلرینی آچمشدر» دیمشدر حالبوكه انجیلدن معلوم اولدیغی اوزره حضرت عیسی ذكر اولنان مملكتدن یالكز بردفعه چكمش اولدیغی جهتله بونلردن بری مطلقا یلاندر یا (متی) عیسایه كوزلرینی آچدرمق املیله ندا ایدن اعمانك ایكی اولدیغی یاننده یلان سویلمش ویاخود مرقوس اعمانك بر اولدیغنی ذكر ایتمكله كذب ایلمشدر زیرا قصه بردر ومرقوم متی ایله مرقوسك عیسایه ندا ایدن اعمانك مشار الیهه یا ابن داود دیو ندا وانی نسل بشره نسبت ایتدیكنی اقرار ایلملرنده نصارانك عقائدینی نقض وتكذیب ایده جك جهت واردر چونكه اعمی اكا كندی تحریرلری

اوزره « یاالله » یاخود « یاابن الله » ویاخود زعملری وجهله « ای مخلوقاتك خالقی » دیو ندا ایتمامش بلکه « یاابن داود » دیو ندا ایدرك کندوسنی انبیاء کرامدن برینه نسبت ایلمش و بوصورتله مشار الیهك والده‌سی حضرت مریمك نسب شریفی اشبو عنصر طاهردن اولدیغنه ایما واشارت قلمشدر وفی الواقع مشار الیها جنابلرینك نسبلری اویله در کندیلری یهودا بن یعقوب بن اسحق ابن ابراهیم علیهم السلام سبطندن اولان داود بن ایشا ذریتندندر

وینه اناجیل مذکوره تکاذبندن بری دخی بودرکه (متی) انجیلنك یکرمی یدنجی بابنده (٤٤) مسیح ایله برابر ایکی خرسز صلب اولنوب انلر (حاشا) حین صلبنده عیسایه شتم وسب ایدرلر ایدی دیو محرر اولوب لوقا ایسه انجیلنك یکرمی اوچنجی بابنده خرسزك بری عیسایی استهزا ایله اگر سن حق مسیح ایسه‌ك هم کندیکی وهم بزی قورتار دیدکده دیگری اکا سن اللهدن قورقازمیسین وبیلورمیسین که انك باشنه کلان سکاده کلمشدر وبزه اولانه بز وسن مستحق ایسه‌کده او مستحق دکلدر دیوب بعده مسیحه افندم ملکوتکدن کلدیککده بنی اونتمه دیدکده مسیح کندوسنه سکا حقا سویلرمکه سن او کونکی کونده بنمله برابر جنة الفردوسده اولورسین دیدی دیو تحریر

ایتمشدر بوده برآچق اختلافدر زیرا متی او ایکی خرسزك ایکیسنی ده اهل نار قلمشدر چونکه انك روایتنه کوره انلر حضرت عیسایه سب وشتم ایتمشلردر لوقا ایسه انلردن برینه جنتی ایجاب ایتمشدر ومع مافیه کرك متی وکرك لوقا اصل قصه‌ده یعنی حضرت مسیحك صلبی حکایه سنده یلان سویلمشلر وانکله کافر اولمشلردر ویوحناکه مسیح مصلوبك صلبنده حاضر ایدی انجیلنك اون طقوزنجی بابنده (١٨) مسیح ایله برابر چارمیخ اولنان ایکی سارقدن بری انك صاغ جانبنه و دیگری صول طرفنه صلب وچارمیخ اولنمشدر دیوب مرقوملرك عیسایه برشی سویلدکلرینی ذکر ایتمامشدرکه بوده تام براختلاف و اضلالدر

اختلاف اناجیلدن بریده متانك انجیلنك یکرمی برنجی بابنده (٥) پیغمبرلرك اندن اوتوری « سزك سلطانکز سزه راکباً کله‌جکدر » دیدکلرینه مبنی مسیح بردابه‌یه راکب وقدس شریف جانبنه سایر وذاهب اولدی دیدیکیدرکه مرقوس انجیلنك اون برنجی بابنده (٧) مسیح دابه یاوریسی برصیه اوزرنده ایدی دیوب انك دابه‌یه بندیکنی ذکر ایتمامش و (لوقا) ایسه انجیلنك اون طقوزنجی بابنده (٣٠) متانك دیدیکی کبی عیسی دابه اوزرنده ایدی دیمش و (یوحنا) دخی انجیلنك اون ایکنجی بابنده (١٤) مرقوسك افاده‌سی وجهله مسیحك برصیه اوزرنده اولدیغنی بیان ایتمشدر . باقك شونلرك شو اختلاف

بارد بله مسیحك صپه یه بندیکی قوللرنجه اولان کذب
ظاهرلرنه که مسیحك مركوبی اولان حمارك باشی کوچك
اولدیغنه مبنی انی صپه ایتمشلردر مع هذا که برحمارك
سنی صپه صایله جق قدر کوچك اولور ایسه اکا انسان
فصل بنه بیلور
وینه اختلاف اناجیلدن بری بوکه متی انجیلنك
یکرمنجی بابنده (٢١) زبدانك زوجه‌سی مریم
مسیحه کلوب اکا شو ایکی اولادمك بری یارین
ملکوتکده سنك صاغکده ودیکری صولکده اوله‌لر
دیدی دیو تحریر ایدوب مرقوس ایسه انجیلنك
اوننجی بابنده (٣٥) دیمشدرکه عیسانك نیزه‌سنك که
زبدانك زوجه‌سی مریم‌در ایکی اوغلی کلوب اکا «یامعلم
براسترزکه سندن هرنه دیلر ایسه‌ك حقمزده انی انعام ایده‌سن»
دیدکلرنده عیسی انلره سزنه استرسکز دیو سؤال ایتدکده
جواب اوله‌رق بزم برمزی ملکوتکده صاغ طرفکه
ودیکرمزی صول طرفکه اوطورتمقله انعام ایله دیدیلر
دیو حکایه ایتمش لوقا ایله یوحنا ایسه انجیللرنده بوقصه‌یه
دائر برشی ذکر ایتمامشلردر
مع هذا که یوحنا مسیح علیه السلامه ملازمت ایتمش
ومشارالیه رفع اولنجه قدر اندن ایرلمامشدر بو بابده
براختلاف رکیك ده متانك روایتنجه زبدای اوغللرینك

ملکوتده اولمربنی عیسادن انلری طلب ونیاز ایلمش
ومرقوسك تحریرینه کوره ایسه طلب مزبور انلرك
کندیلرندن واقع اولمش اولسی ودیکر ایکی مؤلفك ایسه
قصهٔ مرقومه‌یی اصلا قاله المامغله اوته کیلره کلیا مخالف
بولنمسیدر اختلافلرینك بریدخی بوکه (متی) انجیلنك
طقوزنجی بابنده (١٤) یحیانك شاکردانی مسیحه بز
وفریسیلر نیچون صائم اولورزده سنك شاکردلرك اوروج
طوتمزلر دیدیلر دیوب مرقوس ایسه انجیلنك ایکنجی
بابنده (١٨) کاتبلر وفریسیلر مسیحه نیچون یحیانك
تلمیذلری اوروج طوتارلرده سنك شاکردلرك یر وایچرلر
واوروج طوتمزلر دیو سؤال ایتدیلر دیمشدرکه بونلردن
تحریر اوله کوره صائم وسائل اوانلر تلامیذ یحیی اولوب
تحریر ثانی‌یه کوره ایسه سویلیانلر طائفهٔ کتاب ایله فریسیلردر
یحیی بن زکریا تلامیذینك وجه صیاملرندن سؤال ایتمشلر
وکندیلرینك اوروج طوتوب طوتمدقلرینی قاله المامشلردر
وینه جملهٔ اختلافلرندن بری متانك اوچنجی بابنده یحیی چکرکه
وبال اکل ایدر دیو تحریر ایلیوب بعده انجیلنك اون‌برنجی
بابنده حضرت عیسانك یهودیلره خطاباً «سزه یحیی ییمز
وایچمز اولدیغی حالده کلدی سز اکا مجنون دیدیکز
و (کندندن اوتوری) انسان اوغلی یر وایچر اوله‌رق
کلدی اکاده بو برایچی بیوك آدمدر ییه‌جك ییر

وشراب ایچر دیدیکز » دیمش اولدیغنی ازبار ایتمسیدرکه
مرقومك اشبو كلامینی بیننده منافات واردر برکره
حضرت یحیانك یمز ایچمز اولدیغنی سویلمش و برکره ده
انك چکرکه و بال اکل ایتدیکنی حکایه ایلمشدر وخرستیانلر
حضرت عیسانك شوقولنده کندیلری علیهنه حجت
صریحه اولدیغندن غفلت ایتمشلردر چونکه روایت
مرقومه یه کوره مشارالیه حضرتلری کندوسنه انسان
اوغلی اطلاق ایتمش و ییر وصو وشراب ایچر دیمشدرکه
بوسوز کندوسنك آدم اوغلی اولدیغنی وغذایه
وطعام وشراب ایله جسدینی قوامه محتاج بولندیغنی اقراردن
عبارتدر بوایسه انلرك عیسانك اله اولدیغی ادعالرنده کندولرینی
مکذبدر الله تعالی انلرك کفرلرندن پك عالی ومنزهدر
وینه انلرك اختلافلرندن وجناب اللهه ورسولنه اولان کذب
صریحلرندندرکه (یوحنا) انجیلنك بشنجی بابنده (۳۷)
حضرت مسیحك یهودیلره « بنی کوندرن بابام بکا شهادت ایدر
انی کیمسه کورمامش وابدا سسنی اشتمامشدر » دیدیکنی ذکر
ایتمش وبوسوز کرچکدن قول مسیحه قریب بولنمشدر متی
ایسه بوکا لفظا ومعنی کفر صریح ایله مخالفت ایدرك
انجیلنك اون یدنجی بابنده مسیح حواریوندن پترو (پطرس)
وچاقو (یعقوب) ویوحنا ایله برابر طابور طاغنه
چیقدی جبلك اوستنده اوطوردقلرنده کوردیلرکه مسیحك

یوزی کونش کبی پارلار باقفعه قادر اوله مدیلر وسمادن بابانك
سسنی ایشتدیلرکه « بو بنم کندم ایچون اصطفا واختیار
ایتدیکم ولدمدر انی دکلیك واکا ایمان ایدك » دیر ایدی
دیو تحریر ایتمش ومرقوس دخی انجیلنك طقوزنجی بابنده
بویله سویلمشدر و (یوحنا) انجیلنك اون دردنجی بابنده
(۷ و ۹) « مسیح حواریونه سز بنم بابامی کوردیکز دیوب
فلیبوس الحواری دخی افندم بز بابامی نصل کوره بیلدك
دیدکده مسیح اکا جواب اوله رق یافلیبوس بن چوق وقتدر
سزك ایله یم وسز بنی بیلدیکز یافلیبوس هرکیم بنی کورمش
ایسه تحقیق بابامی کورمشدر دیدی » دیمشدر اشته بوده
اختلاف ظاهر وکفر فاحشدندر زیرا (یوحنا) برکره
حضرت عیسانك بنی کوندرن بنم صحت نبوتمه شهادت ایدر
انی کیمسه کورمدی وسسنی اصلا کیمسه ایشتمدی دیدیکنی
ذکر ایتمش برکره ده « مشارالیهك حواریونه « سز بنم بابامی
کوردیکز وبیلدیکز بنی کورن بابامی کورمش اولور »
دیدیکنی بیان ایلمشدرکه بونلر بری برینه مخالفدر متانك
جبل طابور قصه سنده اولان قولیده بویله در اوراده
عیسانك بابنده اولان او اوج کشی بابانك یعنی حق تعالانك
کلامنی اشتدیلر والله انلره مسیحدن اوتوری بو بنم
اصطفا ایتدیکم ولدمدر دیدی دیمشدر حاشا که جناب
حق مخلوقاتنه کلامنی ایشتدیرسون وکندوسی ولد

وصاحبه‌دن (زوجه‌دن) مقدس و منزه ایکن حضرت عیسایه اوغلمدر دیو شهادت ایتسون بلکه بونلر کندیلرینك بهتانندن و جناب مولا و رسولی حضرت عیسایه کذب و افترا ایتمکه اولان جرأتلرندندر و بتون بو یلانلردن مقصودلری مسیح علیه السلامك الوهیتی و انك ابن الله اولدیغی اعتقادلرینی ترویج ایتمکدر . تعالی الله عن ذلك . جناب حق قدرت عظیمه و حکمت باهره‌سی ایله کندیلرینی بویله تخاذل و تناقض ایچنه براقشدر نه سویلدکلرینی اکلامز اولمشلردر

(یدنجی باب نصارانك حضرت عیسایه نسبت ایتدکلری)
(یلانلره و مشار الیهك او اقوال و اعتقاددن بالکلیه بری)
(اولدیغنه دائردر)

اکاذیب مرقومه‌دن بری لوقا انجیلنك یکرمی ایکنجی بابنده (٣١) مذکور اولان ماده‌در که مرقوم او راده حضرت عیسانك حواریونه خطابا « شیطان سزك تفتیشکزك یعنی ایمانکزك فسادینی ایستر » دیوب بعده انلردن بالخاصه پطرسه خطابا « بن بابامدن شیطانك سنك افساد ایمانکه یول بوله‌مامسنی تمنی ایدرم » دیدیکنی وحضرت مشار الیهك بو سوزندن یعنی شیطان انك ایمانی افساده یول بوله‌میه‌جغی اخبارندن برقاچ کون صکره مرقوم پطرسك عیسایی انکار ایتدیکنی و حواریون ایچنده

اندن بشقه مرتد اولان اولمدیغنی بیان ایتمشدر . باقك شو حریفلرك نبی معصوم و بلکه الله و ابن الله اعتقاد ایتدکلری آدمدن نقل ایتدکلری سوزه حضرت عیسی کندی حواری و تلامیذی ایچندن یالکز برشخص حقنده انك ایمانی افساده شیطانك یول بوله‌مامسنی جناب حقدن نیاز ایتمش اولدیغی نصل اخبار اولنور و اندن صکره حضرت عیسانك خیردعاسنه مظهر اولمش اولان اویله برشخص شیطان انك دینی و ایمانی افساد ایتمکله حواریون ایچنده منکر و مرتد اولان انجق او اولمشدر نصل دینیلور عجبا پیغمبرانك اخبارلرنده خلاف وقوعی و انلرك یلان سویلملرینی تجویز ایتمك کفر ایله قاربشق اولان بو تناقضی بیلمز بر آدم بولنه بیلورمی . بونلر بتون انلرك عیسی علیه السلام حقنده اولان کذب صریحلرندندر والله العظیم مشار الیه حضرتلری محض ضلال و اضلال اولان شو اقوالدن برینی سویلمامشدر فنعوذ بالله من الخذلان

اکاذیبدن بری‌ده یوحنانك انجیلنك بشنجی بابنده (١٩) حضرت مسیحك یهودیلره « حقا بن سزه دیرمکه اوغل کندولکندن برشی ایشلمکه قادر اوله‌مز مکر بابانك ایشلدیکنی کورمش اوله » دیدیکنی نقل و از بار ایتمیشدر قطعیا معلومدرکه حضرت مشار الیه یمك یمش و صو ایچمشدر حالبوکه بابامدن (یعنی) منعم و مربیسی

بولنان جناب مولادن بویله برشی وقوعنی کورمامشدر
زیرا اوقدوسدر اثراحتیاجدن غایة الغایه منزه و متعالیدر
مقصود ومحتاج الیهدر کندندن بشقه اله یوقدر
سائر اناجیل ثلاثه اصحابی قول مذکوری انجیللرنده ثبت
ایتمامشلردر وینه اکاذیبدن بری مرقوم یوحنانک انجیلنک
اون یدنجی بابنده حضرت عیسانک (حاشا) قبل وفاته
جناب حقه تضرع ایله « یارب بیلورمکه سن بنم دائما
دعامی مستجاب قلارسین ایمدی سندن نیاز ایدرمکه بنم
شاکردلرمه دنیا وآخرتده هر شیدن نجات ویره سین » دیمش
اولدیغنی تحریر ایلمسیدر کافهٔ علماء نصارادن نقل متواتر
ایله معلومدر که حضرت عیسانک اکثر تلامیذی سیف
ایله قتل وبعضسی صلب اولنوب بعضسنک دخی دریسی
صویله رق انواع عذاب ایله معذب اولنمشلردر حاشا که
جناب حق رسولی حضرت عیسی کندوسندن حواریلرینک
دنیا وآخرتده نجات وسلامتلرینی نیاز ایدسونده انلری
بویله اللره وچرکین اولمره دوچار ایلسون بونی یوحنا
حضرت مشار الیه حقنده کذب اوله رق سویلمش
باقی اناجیل ثلاثه اصحابی حضرت عیسانک بویله بردعاسی
اولدیغنه دائر انجیللرنده هیچ برشی ذکر ایتمامشلردر
وینه مرقوم (یوحنا) انجیلنک اون بشنجی
بابنده (٢٤) عیسی « اکر بن انلره بندن اول کیمسه نک

اجرا ایتمدیکی معجزاتی کوسترمامش اولیدم
انلرک بکا قلت ایمانلری سببیله کناهلری اولمزدی »
دیدی دیمشدر حاشا که حضرت عیسی بونی سویلمش
اولسون زیرا کندوسی قطعیا بیلورکه کندندن اول
اولان حضرت موسی پک چوق معجزهٔ عظیمه ابراز
ایتمشدر وکذا الیسع علیه السلام دخی عیسادن اولدر
بونلرک ایکیسی ده احیاء اموات ایتمش و الیسع علیه السلام
حضرت عیسی کبی ابراء ابرص قلمش یعنی ابرش کیمسه یی
ایی ایتمشدر ارتق مشار الیه حضرتلرینک بن کندمدن
اول کیمسه نک کتورمدیکی معجزه لری کتوردم دیدیکی
نصل ظن اولنه بیلور بونیده مرقوم یوحنا اویدرمش
ودیکر اوچ انجیل اصحابی اندن بویله برشی نقل
ایتمامشلردر ومرقوس انجیلنک اونجی بابنده (٢٩)
حضرت مسیحک « هرکیم بنم ایچون اوی یا باغچه لری
ویا تارلالری ویاخود اولاد ویا اقاربی ترک ایدرسه اول
کیمسه دنیاده ترک ایتدیکی شیئک یوز قاتی و آخرتده
جنتی آلور » دیمش اولدیغنی نقل وازبار ایدوب (متی)
ایسه انجیلنک اون طقوزنجی بابنده (٢٩) اوآدم ترک
ایتدیکی شیلرک یوز قاتی الور وجنت انک اولور دیدی
دیوب دنیایی ذکر ایتمامشدر و (لوقا) دخی انجیلنک
اون سکزنجی بابنده (٣٠-٢٩) دنیاده ترک ایتدیکی

شیلردن زیاده‌سنی وجنتی الور دیدی دیوب (یوحنا)
ایسه بونلردن برینی ذکر ایلمامشدر بوده حضرت
عیسی حقنده آشکار بریلاندر چونکه پك چوق کیمسه‌لر
حضرت عیسی اغورنده برچوق او وباغچه وتجارتگاهلرینی
ترك ایتمشلر وترك ایتدکلری شیلرك نه یوز قاتنه
ونه اکا قریب برمقداره نائل اوله‌مامشلردر . عیسی بونی
سویلمامشدر لکن انلرانك حقنده یلان سویلمشلردر وجمله
اکاذیبدن بری دخی متانك انجیلنك اون طقوزنجی بابنده
ذکر ایتدیکی شیدرکه (٣) « فریسیلر حضرت مسیحه
انسان ایچون قاریسنی برکوچك قباحت اوزرینه بوشامق حلال
اولورمی دیو سؤال ایتدکلرنده مسیح انلره توراتده
اوقومدیکزمیکه ارککی ودیشی یی خلق ایدن الله « انسان
قاری ایچون اناسنی وباباسنی ترك ایدوب زوجه‌سیله برلشه‌رك
ایکیسی بروجود اولور » دیمشدر دیو جواب ویرمشدر »
بودخی حضرت عیسی ایله تورات حقنده برافترادر زیرا
کلام مرقومی تبارك وتعالی حضرتلری سویلیوب انجق
انی کتب نبویه آدم علیه السلامدن منقول اولمق اوزره
حکایه ایتمشدر (*) چونکه جناب حق حوایی حضرت آدمه
ضلعندن خلق ایله اش قلدیغنده اویانه‌رق انی مشاهده

(*) للمترجم سفر تکوین المخلوقاتك ایکنجی بابنك یکرمی
دردنجی آیتنده بویله اکلاشیلور انتهی ذ.

ایتدیکی کبی « بونك ایچون انسان انا وباباسنی ترك ایدوب
زوجه‌سیله بروجود اولور » دیمشدر حاشا که حضرت عیسی
انی توراته عزو ایتسون تورات وانجیل کندینك حفظنده
اولدیغندن انلرده جناب حق نه بیورمش ایسه مشارالیه
حضرتلری انجق انی سویلرلکن (متی) بوبابده مشارالیه حقنده
یلان سویلیوب اناجیل ثلاثهٔ باقیه اصحابی بونی سویلمامشلردر
وینه اکاذیبدن بری بوکه (یوحنا) انجیلنك اوچنجی بابنده
(١٣) عیسی سمایه انجق اورادن اینان چیقاردیدی
دیمشدر بوده باطل ومشارالیه حقنده برکذبدر زیرا
ادریس والیاس علیهما السلامك سمایه چیقدقلری توراتده
مذکور اولوب مع هذا که مشارالیهما حضرتینی ارضه
سمادن اینمامش وزمان صعودلرینه دکین یریوزنده
ینمامشلردر وانجیلده حضرت عیسانك سمایه صعود
ایتدیکی مذکور اولوب اوده اورادن اینمامشدر بزم
پیغمبرمز حضرت محمد صلی الله علیه وسلم جنابلری دخی
لیلهٔ معراجلرنده سمایه صعود ایلمش وحالبوکه کندیلری
سمادن هبوط ایتمامشلردر اشته بونده ده یوحنانك حضرت
عیسی حقنده یلان سویلدیکی تبین ایتمش ودیکر اوچ ارقداشی
بونی نقل ایتمامشلردر اکر نصارادن بری دیه‌جك اولور
ایسه که حضرت عیسی بونی سویلمش واندن انجق ارواحی
مراد ایتمشدر اکا دینیلور که بو تورات وانجیلك مخالفیدر

زیرا انلرده سمایه صعود ایدن انبیانك بزم پیغمبرمز حضرت محمد علیه الصلاة والسلام افندمز کبی مع ارواحهم صعود ایتدکلری مذکوردر واکر دیرلر ایسه که «حضرت عیسی اوسوزدن اجسادی اولوبده وفات زماننده ملکلرك الوب سمایه چیقاردیغی ارواح بشری مراد ایتمشدر» بز دیرزکه بو بر احتمالدر که دلیل ایله ساقط اولور الفاظده اصل اولان عموم وحقیقتدر مکرکه بدلیل بونلرك خلافی ثابت اوله • کفارك ایسه ارواحی سمایه چیقمیوب سجینه واسفل سافلینه کیدر پس نصارانك سوزلری باطل وحضرت عیسایه اولان کذبلری متبین اولدی ویلانلرندن بریده بوکه (متی) انجیلنك یکرمی برنجی بابنده (٢٠-١٨) حضرت عیسانك حواریونه (*) کیدرایکن آجیقوب جاده نك قربنده بر انجیر اغاجی کوررك اکل ایتمك اوزره اوطرفه متوجه اولدقده اوزرنده یمش بولامغله اغاجه بدعا ایتدیکنی واوك اوزرینه اغاجك اولساعت قوریدیغی نقل وتحریر ایتمش ومرقوس دخی انجیلنك اون برنجی بابنده (١٣) بوخبری حکایه واوزرینه برده اوزمانك انجیر وقتی اولمدیغی علاوه ایلمشدر ایمدی باقك که بونلر نبی اللهه خلقك اغاجلرندن وقتسز انجیر

(*) وصباحلین شهره عودت ایدرایکن آجقدی اه هکذا اثبتوا فلینظر

طابنده اولمغی نصل اسناد ایتمشلردر که بونی چوجقلر ومجنونلر بیله یاپمز • برده دیرلر که اغاجه بدعا ایتمشده اغاج قوریمش حالبوکه اغاجك بویله مستحق عقوبت اوله جق برقباحتی یوغیدی • وشجرهٔ مرقومه یا برکیمسه نك ملکی ویاخود اورادن کچن هرکیمسه یه مباح اولمقدن خالی اولمیوب اکر برکیمسه نك مالی وملکی ایسه حضرت عیسی علیه السلام کمال زهد وورعیله برابر برشی اکلی ایچون اکا متقرب اولمز مکرکه صاحبنك اذنی اوله زیرا صاحبنك اذنی اولمیان شیئك ممنوعیتی حقنده هرشریعت متفقدر

واکر شجرهٔ مزبوره هرکس ایچون مباح ایدی ایسه اوحالده مشارالیه حضرتلری اکا قوریمسی ایچون بدعا قلمز تاکه ناسك او یوزدن اولان منفعتلری منقطع اولمیه • چونکه کرك او وکرك سائر بالجمله پیغمبران جناب حق کندیلرینی منفعت ومصلحت اولمق اوزره یاراتمش یوقسه مضرت ومفسدت اولق ایچون خلق بیورمامشدر اشته بوقضیه ده متی ایله مرقوسك حضرت مشارالیهه نسبت ایتدکلری شیده کذبلری تبین ایتمشدر

(سکزنجی باب خرستیانلرك مسلمانلری تعییب ایتدکلری

(خصوصات حقنده در)

خصوصات مذکوره دن بری نصارانك اهل رهبانیتی تزوج ایتمیوب صلحاء مسلمینك بالعکس متزوج اولملریدر ایمدی انلره دیملیدر که سزدینکزجه حضرت داود علیه السلامك

هم نبوت وهم ملك وسلطنت صاحبی اولدیغنده متفقسکزدر
نبینك مرتبه سی ایسه بز وسزجه مجمع ومتفق علیه
اولدیغی اوزره واینك مرتبه سندن عالی وسامیدر توراتده
ایسه مذکوردرکه داود علیه السلام یوزخاتون تزوج ایتمش
وانلردن ذکور واناث اللیدن زیاده اولادی اولمشدر وسلیمان
نبی علیه السلام دخی توراتده ثابت اولدیغی وجهله بیك قادین
المشدر سز توراتك حق ومنزل من عندالله اولدیغنی اعتقاد
ایدرسکز وکذلك سائر بالجمله پیغمبران دخی تزوج ایتمشلر ویالکز
حضرت عیسی ایله یحیی بن زکریا علیهم السلام اولنمامشلردر
وتوراتده ارکك ایچون طائفهٔ نسادن کسوه ونفقه‌لرینه
مقتدر اوله بیلدیکی قدر قادین المق حلال اولور دیو مذکوردر
ایمدی ای معشر نصاری سز جناب حقك تورات وانجیلده
مشروع قلدیغی شیئه تمسك ایتمیوب اوته‌دنبرو ولی ظن ایتمش
اولدیغکز پاولوسك (*) قولنه تمسك ایتمشسکزدرکه اوسزه

(*) حاجی عبدی بکك (ایضاح المرام) نام ردیه‌سنده بیاننه
کوره بو پاولوس حد ذاتنده (ساوول) نامنده عالم وفیلاسوف
بر یهودی اولوب دوستلق صورتنده دین نصارایی افساد
وبرباد ایتمك وعقیده‌لرینی بوزه‌رق اره‌لرینه فتنه وفسادلر
براقمق ایچون حیله سندن ناشی اعمال رسلك طقوزنجی بابنده
مذکور اولدیغی وجهله صورتا تنصر ایدوب اسمنی (پاولوس)
لفظنه تبدیل ایتمش وبعده قدس شریفدن شامه کیدر ایکن

برآدم برقادیندن زیاده آلمسون اکر او الدیغی قادین اولور
ایسه اوچه قدر برشقه‌سنی السون وپاپاسلر یالکز باکره
برقادین الوب اکر وفات ایده‌جك اولورسه اولمك اکا حرام
اولور بردها اولنمسون دیو امر ایتمشدر سزك تزوج حقنده
اولان دین واعتقادکز بطلان اوزره اولدیغی تبین ایتدی
سزك برطاقم سفیه (قلیل العقل) وجاهللرکز
بوبابده مرقوم پاولوسك امرینه انقیاد وانی اعتقاد
ایتدکلریله تزوج حقنده اولان ایشلریله اولیاء اهل اسلامی
تعییب ایدرلر اما عقلا کز انك حلال وکتابلرده مصرح اولدیغنی
بیلورلر جناب متان متعال اهل اسلامه غایت الغایه سمحه وسهله
اولان وانجنده اصلا وقطعا شدت ومشقت اولمیان بردین

یولده حضرت عیسی بکا سمادن تجلی ایتدی وبنی ارشاد
وهدایت ایلدیکندن ماعدا سزه دخی دینی تعلیم وتلقین
ایتمکه کوندردی دیه‌رك بومثللو برطاقم سوزلرله مسیحیلری
کندو یه اینانددقدن صکره هر برلرینه برنوع عقیده
ومذاهب مختلفه تعلیم ایدوب کیمسنه مسیح ابن الله اولدیغنی
وکیمنه رسول الله اولدیغنی اعتقاد ایتدیرمش وکندولره جمیع
مأکولات ومشروباتی مباح قلوب ختان وامثالی احکام
شرعیه‌یی دخی بتون ترك ایتدیررك بهائم کبی مرعای
شهواتلرینه صالدیرمش واستدیکی کبی کندولردن انتقام
المشدر نصاری ایسه الی الآن مرسومك حیله لرندن

وشریعت اعطاسیله عنایت واحسان ایتمش و پیغمبرمز
حضرت محمد علیه الصلاة والسلام دخی « تناكحوا تناسلوا
فانی اباهی بكم الامم یوم القیمة » حدیث شریفیله مؤمنینی
تزوجه ترغیب بیورمش اولدیغی جهتله المربو خصوصده
پیغمبرلری امرینه امتثال ایتمش اولملریله مثاب ومأجوردرلر .
نصارانك مسلمانلری تعییب ایتدكاری خصوصاتدن بریده
(سنت اولمق) ماده سیدر ایمدی انلره دیئیلورکه سزك انجیلكز
قولنجه حضرت عیسی سنتلی ایدی وانك یوم ختانی سزجه
اك بیوك بیراملردندر ارتق مسلمانلری نصل تعییب
ایده بیلورسكز سز پیغمبركزك امرینه تعظیم ایتمزمیسكز
برده حضرت ابراهیمك وسائر بالجمله انبیانك سنتلی اولدقلرینی

غافل وبی خبر اولهرق انی فی الحقیقه خلیفهٔ
مسیح اعتقاد ایدوب (پاولوس رسول) تسمیه ایدرلر
ورسائل ومكتوباتنده یازمش اولدیغی سوزلرینی بلافرق
انجیل حكمنده طوتارلر حالبوكه كندولرینك دخی مسلملری
اولدیغی اوزره مرسوم حضرت عیسایی عالم دنیاده اصلا
كورمامش وصحبت عالیلریله مشرف اولمامشدر ووجه محرر
اوزره احكام شرعیه یی وختانی خرستیانلره ترك واهمال
ایتدیرن مرقوم اولدیغی (قورنطوسلولر) ه كوندردیكی
رسالهٔ اولاسنك یدنجی واونجی بابلرندن و (قولوص)
اهالیسنه یازدیغی رساله سنك ایكنجی بابندن ظاهردر

وتوراتده مسطور اولدیغی اوزره جناب حقك انلره سنت
اولملرینی امر ایتدیكنی اعتقاد ایدرسكز ایمدی عیب
سزده وكناه سزك اوزركزده دركه پیغمبركزك ختان حقنده
اولان سنتنی ترك ایتمش وانكله جمیع پیغمبرانه مخالف
بولنمشسكزدر بونكله برابر امر مسنون ختانی تعییب
ایدرسكز هركیمكه پیغمبرانك مشروع قلدقلری برشیئی
عیبلیه تحقیق اوكیمسه الهه وانبیاسنه ایمان ایتمامش
اولور مسلمانلری تعییب ایتدكاری خصوصاتك
بریده مؤمنلرك جنتده ییك وایچمك اوله جغی
اعتقادلریدر ایمدی انلره دیملیدركه بونی سز نصل

واولوقتلرده هرنقدر مسیحیلردن بعضلری بو بابده مرقومه
مخالفت قصدنده بولنمشلر ایسه ده جربزهٔ نطقیه وسفسطه سیله
اول امیلر وساده دللری خبط واسكات وعاقبة الامر
كندی رأی وحكمنی انلره قبول ایتدیرهرك مطیع
ومنقاد قلدیغنی (غلاطیه) لوره یازدیغی رساله سنك
ایكنجی بابنده (١١) امابطرس انطاكیه یه كلدیكی زمان اكا
بالمواجهه مقاومت ایتدم دیو بالافتخار كندوسی نقل وحكایه
ایلمش وختان خصوصنده وقوعبولان اختلافلرینی
دخی لوقا (اعمال رسل) وبنام دیكر (قصص الحواریین)
اسمنده اولان كتابنك اون بشنجی بابنده یازمشدر .ذ.

انکار ایدرسکز که (متی) انجیلنك یکرمی آلتنجی بابنده
عیسی علی زعمهم یهودیلر کندوسنی اخذ و کرفت
ایتدکاری کیجه اقشام یمکی یرایکن حواریونه (۲۹)
«بن ارتق شرابی بوندن صکره انجق جنتده ایچه جکم»
دیدی دیمشدر (مرقوس) دخی انجیلنك اون دردنجی بابنده
(۲۵) بویله سویلمشدر و (لوقا) دخی انجیلنك یکرمی
ایکنجی بابنده (۳۰) عیسانك حواریونه «سز بنم ایله جنتده
بر سفره اوزرنده یوب ایچه جکسکز» دیدیکنی نقل ایتمشدر
وعلماء نصاری بیلورلر که آدم علیه السلام جنتده
اکلی ممنوع اولان براغاجدن هم کندوسی وهم زوجه سی
حوا اکل وتناول ایتمش و بوخصوص کندیلرینك جنتدن
روی ارضه اینلرینه سبب اولمشدر بوراسی تورات
وانجیلده مصرحدر ارتق انلرك جهالی جنتده اکل
وشرب اولمسنی نصل انکار ایده بیلورلر اما انلر بو بابده
شو وجهله استدلال ایدرك «یبان و ایچن کیمسه دن
مطلقا بول وغائط کبی مردارلق ظهور ایتمك
مقرر اولوب جنت ایسه بویله شیلردن پاك ومطهردر»
دیرلر بیلمزلر که بزم پیغمبرمز حکیم اکبر حضرت محمد
علیه الصلاة والسلام افندمز بزه اهل جنتك یوب
ایچدکاری شیلر مسك قوقولی تر اولورق چیقار دیو
خبر ویرمش واهل جنتك اوراده توکروب

سومکرمیه جکلرینی و بول وتغوط ایتمیه جکلرینی اخبار
بیورمشدر و کتابلر و کافهٔ پیغمبرلر جنت اعلاده
فواکهك انواعی وقوش اتلری اولدیغی و نفسلرك اشتك
ایدوب کوزلرك سوینه جکی و لذت بوله جغی سائر
هر درلو شیلرك بولندیغی حقنده اجماع و اتفاق ایتمشلردر
هر کیم او دار اللطیفه داخل اولورده بو لذتلردن
محروم قالورسه او آدم سوء زندکیده و بر نوع عذاب
ایچنده دیمکدر بوکونه اعتقاددن اللهه صغنورزکه
انلرك او اعتقادی ناسك بعد الممات اولان نعیم و لذاتی
اجساد ایله دکل یالکز ارواح ایله در دیان ملاحده
مذهبنی مؤدی اولور چونکه انلر حشر اجسادی انکار
ایدرلر . خرستیانلر هرنقدر تصریح ایتمدیلر ایسه ده لکن
انلره اعتقاد مذکورلری ایجابنجه جنتده متنعم اولان ارواح
اولوب اجسادك مابه القوامی اولان غذا ایله تنعمی
اولمیه جقدر دیمك لازم کلور بو ایسه عقل ونقلك خلافیدر
انلرك مسلمانلرجه بکنمدکاری خصوصاتك بری ده مسلمانلرك
جنتده کوشکلر و یاقوتلر وسائر شیلر واردر دیملریدر
ایمدی انلره دیملیدرکه سزجه (نوار القدسیین) تسمیه
اولنان کتابکزده جوانك (یوحنانك) قصه سنده
مذکوردرکه موماالیه برکون ایبك اثوابلی و آتلی اوشاقلی
ایکی دلی قاتلی به راست کلوب انلری جهنمله تهدید وتخویف

ایتمش تا که انلر دبدبه و دارائلرین ترك ایله مرقومه تبعیت
ایتمشلر و مرقوم دخی انلرك اموالنی کندی خادملرینه
تصدق ایلمش برمدت صکره خادم مزبور عظیم سلطنتله
یانلرندن بچدکده انلر محزون و نعمت دنیانك اللرندن
چیقدیغنه نادم اوله رق بو ایش کندیلرینه پك
کران کلمکله مرقوم یوحنا انلره الکزدن چیقان
نعمت دنیویه‌یه می اسف ایدیورسکز دیوب انلر دخی
اوت صبر و تحمل ایده‌مدك دیدکلرنده مرقوم انلره
« کیدك بکا دره طاشلری کتورك » دیمش کیدوب
کتوردکلرنده طاشلری اثوابنك التنه قویمش وچیقاردیغنده
هپسی نفیس یاقوت اولمش وانلره دیمشکه « آلك بونلری
چارسویه کوتورك صاتك اقچه‌سیله اسکی احتشاماتکزدن
زیاده‌سنی ایدینك لکن سزك ایچون جنتده نصیب یوقدر
زیرا سز اندن اوله‌جق نصیبکزی بو فانی مقابلنده
بیع و فروخت ایتدیکز » انلر بو محاوره‌ده ایکن برده باقدیلرکه
بر طاقم آدم بر جنازه کتوردیلر و مرقوم یوحنادن میت
مزبوزی دیرلتمسنی استدیلر مرقوم دخی اکا « قالق
باذن الله » دیدی او ده قالقدی و یوحنا اکا دیدیکه « سن
شو ایکی آدمه نعیم جنتده فوت ایتمش اولدقلری
شیلری بیان ایله » اولدخی انلره « یاهو سزك ایچون
جنتده الوان یاقوتلرله بنا قلنمش کوشکلر وار ایدیکه

هر برینك طولی شوقدر ایدی » دیمش و او ایکی کنج
کیمسه بو سوزلری ایشیدنجه تکرار تائب اولوب هر شیدن
واز کچه‌رك دین عیسی اوزره یوحنایه تابع اولمشلر و اویله‌جه
اولوب کتمشلردر اه و ینه کتاب مرقومده فلاریان نام
شخصه که سزك عندکزده اکا بر صلحاء قدسیلردندر
هر کون ملکلر و فرشته‌لر آلتون طبقلر ایچنده و اوزرلری
درلو چیچکلرله دونادلمش ایپك مندیللرله جنت طعاملری
کتورر ایدی دیو مسطوردر ارتق سز جنتده اطعمه و ثیاب
و ادوات فاخره اولمسنی نصل انکار ایده‌بیلورسکز
کتب نبویه‌نك نقل و صحتنه جمیع عقلاء متشرعینك
اتفاق ایتدکلری نصوصندن ماعدا بو قصه دخی سزك
علیهکزه حجتدر لکن سز اکلامز بر قومسکزدر و ینه
کتاب مرقومده (سنتون) قصه‌سنده مذکوردر که
مومی الیه ملکلر هر کون اقشام صباح اهل جنت
طعامندن کندی ییه‌جکی قدر برقاچ درلو یمك کتوررلر
ایدی حتی بر کون کندوسنه (پاولوس) نامنده
(کندیلرنجه) بیوك بر ذات کلمکله او کون ملکلر اکا
هر کون کتوردکلرینك برقاچ قاتی و ایپك مندیللرله پوشیده
آلتون قابلر ایچنده اولمق اوزره جنت طعامی کتوردیلر دیو
مذکوردر کتابلرنده بوندن دها پك چوق شی وار ایسه‌ده
لکن بن انلری خوفا من التطویل ترك ایتمشمدر .

انلرك مسلمانلری تعیيب ایتدكلری شیلردن بریده مسلمانلرك (ابراهیم . صالح . سلیمان مثللو) پیغمبر اسملریله تسمیه اولندقلریدر ایمدی انلره دینیلورکه بونی سزبزه نصل انكار و استقباح ایده‌بیلورسكزكه بزتبركا اسماء انبیا ایله مسمی اولیورز انلرده بنی آدمدر سز كندیكزی جبریل ومیكائل و میخائل مثللو ملائكه اسملریله تسمیه ایتدیككزه نیچون تعیيب ایتمیورسكز انلر ایچون بوندن قطعا جواب یوقدر وبالله التوفیق (*)

(طقوزنجی باب پیغمبرمز حضرت محمد علیه السلامك نص تورات وانجیل وزبورایله نبوتی ثابت اولدیغنه وكندیسنك بعثتی والی آخرالدهر بقاء شریعتی انبیاء متقدمه‌نك تبشیرایتمش اولدقلرینه دائردر)

معلومكز اوله‌كه پیغمبرمز حضرت محمد علیه الصلاة

(*) مراد ستانلی هامشده دیركه انلرك مسلمانلری تعیيب ایتدكلری شیلردن بریده نامحرملك ماده سیله حیوان ذبحی خصوصیدر قادینلرك مستوره لكلریله ارككله اختلاط ومكالمه‌دن ممنوعیتلرینی انلراسر و تضیيقه حمل ایله مسلمانلری تعیيب ایدرلر مع هذاكه انلرك او ممنوعیتلری نظر اشتها ایله باقوب خلق كناهه كیرمامك وفتنه وفسادی بادی اولمامق مطالعهٔ صحیحه‌سندن بشقه برشیئه مبنی دكلدر

والسلام افندمزك ثبوت نبوتلری كتب منزله‌نك كافه‌سنده مذكور وجمیع پیغمبران طرفندن مبشردر ازجمله توراتك برنجی كتابنك چونكه تورات بش كتاب اوزرینه اولوب سفر واحده جمع اولنمشدر اون التنجی بابنده (١٢-٧) هاجر حضرت ابراهیمك زوجه‌سی ساره‌دن قاچدیغی كیجه برفرشته كوروب كندوسنه « یاهاجر نه‌استرسین و نره‌دن كلدك » دیو سؤال ایتدكده « ساره‌دن فرار ایتدم » جوابنی ویرمكله او فرشته اكا سن ینه ساره‌یه رجعت و اكا اطاعت ایله زیرا حق تعالی سنك ذریتكی چوغالده‌جقدر وعن قریب كبه قالوب اسماعیل اسمنده برچوجق طوغره‌جقسین زیرا حق تعالی سنك خشوع وتذللكی

متانك انجیلنك بشنجی بابنده (٢٨) نقلنه كوره حضرت عیسی دخی قادینه باقمغی نهی ایتمش وكتابلرنده محرر اولدیغی اوزره حواریوندن پولوس ایله پطرس قادینلره قوجه‌لرینه اطاعت ایتمك وكلیسالرده لقردی یه طالمامق وباشلری اچق اوطورمامق اوزره امر ایلمشدر وانلرده نامحرملك اولمامق بعض قبائل عاداتندن ایلرو كلمش برشیدر بوجهتله انلرك او كلاملری یعنی نامحرملكی تعیيب ایله قادینلر خرستیانلق سایه‌سنده حریته ایرمشدر دیملری بوش سوزدر وكندی كتابلری احكامنی كفر وانكاردن عبارتدر

ایشتمشدر وسنك والدك خلقك كوزی اولوب الی هركسك فوقنده وهر كسك الی اكا خضوع ایله مبسوط وانك حال وشانی دنیانك چوق یرینه منتشر اوله جقدر دیدی دیو محرردر (انتهی نص التورات) ومعلومدركه حضرت اسماعیل وانك اولاد صلبیسی دنیانك چوق یرنده متصرف اولمامشدر بناء علیه قول مذكور انجق مشار الیهك الك بیوك ذریتی حقنده دركه اوده پیغمبرمز حضرت محمد علیه السلامدر زیرا دین مبین اسلام اهل ارض اوزرینه وارضك اكثر جهات معموره سنه استعلا ایتمش وامت اسلامیه شرقا وغربا روی ارضده متصرف اولمشدر بونی بهودیلرك علما وجماهیری بیلورلر ولكن عوامدن كتم

كله‌لم حیوان بوغازلمق بحثنه انلر بوغولمش ایله بوغازلنمش حیوانك اتنی اكلده هیچ برفرق اولمیه جغی ادعاسیله لحمك حلیت اكلنی ذبحه حصر ایله علماء اسلامیه نك ذبحك اختیاری واضطراری (كه آو صورتی) قسملری بیاننك تطویل وتفصیلیله اوغراشملرینه كولر وانلری تعییب ایدرلر حالبوكه بوغولمش حیوان اتی اكلنك كندیلرینه دخی حرام اولدیغی قصص الحواریینك اون بشنجی بابنده (٢٩ــ٢٨) مبیندر (انتهی كلامه منقحا) (قلت) انلرك اسلامی تعییب ایتدكلری شیلرك بری ده امر جهاد اولوب بونك جوابی دخی

ایدرلر وینه توراتك بشنجی كتابنك (كه تورات المثنی وسفر الاستثناء دیو معروفدر) اون سكزنجی بابنده (١٨) جناب الله حضرت موسایه (بنی اسرائیله سویله كه) بن انلره آخر زمانده كندی قرنداشلری اولادندن سنك كبی بر پیغمبر بعث واقامه ایده جكم) دیدی) دیو محرردر حضرت موسادن صكره ایسه بعث اولنان نبیلرك هپسی بنی اسرائیلدندر والك آخرلری حضرت عیسادر بوحالده انلرك قرنداشلری اولادندن آخر زمانده نبی اوله جق ذات پیغمبرمز جناب محمد افندمزدن بشقه قالمامشدر چونكه مشار الیه افندمز اولاد اسماعیل علیه السلامدندر اسماعیل علیه السلام ایسه حضرت اسحاق بن ابراهیم قرنداشیدر حضرت اسحاق دخی جد بنی اسرائیلدر (*) توراتده ذكر اولنان اخوت اشته بودر اگر بو تبشیر انبیاء بنی اسرائیلدن برنبی حقنده اولیدی اوحالده اخوتی ذكر ایتمنك یعنی انلرك

هندلی خواجه رحمة الله افندینك اثر همتی اولان اظهار الحقك جلد ثانیسنده كافیا محرردر ترجمه سنه محلك مساعده سی اولمدیغندن اخطار مطالعه سیله اكتفا اولندی قاله مترجم ذ.

(*) چونكه بنی اسرائیل حضرت یعقوب اولادیدر تنكیم (الا ماحرم اسرائیل علی نفسه) آیتنده حضرت مشار الیهه (اسرائیل) اطلاقندن ظاهردر. مترجم ذ

قرنداشلری اولادندن دیمك معناسی اولمزدی ٠ و بنی
اسرائیل انبیاسی ایچنده حضرت موسادن صکره اکا بکزر
پیغمبر اولمدیغنده یهودیلرك اجماع و اتفاقلری واردر
وبوراده مثلیتدن مراد شرع مخصوص اقامه سیله امتلرك
اکا تبعیت ایلمسی ماده سی اولوب بوده تماماً پیغمبرمز
حضرت محمد علیه الصلاة و السلام افندمزك صفت
وشانیدر زیرا کندوسی حضرت اسماعیل ذریتی اولان
اولاد عربدن اولوب جمیع شریعتلری ناسخ برشریعت
کتورمش واوشریعتله امتلر کندوسنه تابع اولمشدر وبوحیثیتله
کندیلری بعینه حضرت موسی کبیدر ومع ذلك اندن و دها
سائر کافهٔ انبیا ومرسلیندن افضلدر (*) و ینه تورانك
کتاب خامسنك اوتوز اوچنجی بابنده (٢) « حق تعالی طور
سینادن اقبال ایدوب بزه ساعیردن طلوع ایتدی وفاران
طاغلرندن ظاهر اولدی » دیو محرردر که فاران طاغلری

(*) اکر خرستیانلر « تورانك بوقولی محمد علیه السلام
حقنده دکل بلکه حضرت عیسی حقنده در » دیه جك
اولورلر ایسه کندیلرینك الوهیت عیسی حقنده اولان
اعتقادلرینی نقض وابطال ایتمش اولورلر چونکه موسانك
عیسایه یاخود عیسانك موسایه مماثلتی حضرت عیسانك
الوهیتنه منافی اولمغله قول مذکورك حضرت محمد
علیه الصلاة والسلام حقنده اولدیغی ثابت اولور انلرك

تعبیرندن مکه وارض حجاز مراددر چونکه (فاران)
ارضی کندی بینلرنده بولنمش اولان ملوك عمالقه دن
برآدمك اسمی اولوب خطهٔ حجازیه انك حصه سنه اصابت
ایتمش و بناء علیه اورالر انك اسمیله مسمی اولمشدر توراتده کی
« الله طور سینادن کلدی » تعبیرندن مراد جناب حقك
حضرت موسایه اولان وحیی وجهله دین و توحیدینك
طورسینادن ظهور ایتدیکی اولوب « ساعیردن طلوع ایتدی »
تعبیرنده کی ساعیردن مراد دخی شامده دین حضرت مسیحك
ظاهر اولدیغی برطاغدر وفاران طاغلرندن ظاهر اولدی
دیمك ده معناسی مکه وارض حجازده جناب حقك دین اسلامی
فخر رسالت افندمزه وحی بیورمش اولمسیدر و (قدسیلرك
بیراقلری برابرنده در وانك صاغنده در) قولنده کی قدسیلردن
مراد اولیاء صالحین اولان ذواتدر که انلرله بوراده مراد
پیغمبرمزك صحابه سیدر زیرا انکله برابر اولان وجهت
یمیننده بولنوب اندن اصلا آیرلمیان انلردر رضی الله تعالی

اعتقادنجه عیسی الله اولدیغندن قول مذکورك مشارالیه
حقنده اولمسی اویه میه جقدر اکر انلر انك حقنده در دیرلر
ایسه هم کندی علما ورهابینی نزدلرنده وهم بزم عندمزده
کافر اولورلر واکر محمد علیه السلام حقنده در دیرلر ایسه
اوحالده پاپالری عندنده کافر اولوب بزجه ایمانلری ثابت
اولور ارتق حضرت محمد حقنده در دیمدن قورتلشلری یوقدر

عنهم . پیغمبر افندمزك انلرجه ثبوت نبوتلرینی اشعار
ایدن شیلردن بریده اناجیل اربعه‌یی بیان درت مؤلفك
حضرت عیسانك سمایه صعودی وقتنده حوار یونه
«بن پدرم و پدركزه و اللهم و اللهكزه كیدیورم سزه
بندن صكره پاراقلیط اسمنده برنبی كله‌جكنی تبشیر ایدرم»
دیمش اولدیغنده اتفاق ایتمشلردر بواسم شریف یونانیجه
اولوب بونك عربجه‌سی (احمد) در نتكیم جناب حق كتاب
عزیزنده حضرت عیسادن حكایه اوله‌رق «ومبشرا برسول یأتی
من بعدی اسمه احمد» بیورمشدر
لاتینجه اولان انجیلده پاراكلتسدر بنم سبب اسلام اشته

مراد ستانلی بومقامده هامشده دیركه فاراندن اراضی
حجازیه مراد اولدیغی اهل كتاب عندنده متفق علیهدر حتی
انلر حضرت اسماعیل ایله والده‌سی هاجر فاران بریه‌سنده
ایدی دیرلركه مكهٔ مكرمه‌ده لر ایدی دیمكدر پس فاراندن
ظهور الوهیتدن مراد ظهور رسالت محمدیه معناسی مراد
اولوب تتمهٔ نص تورات اولان «بیكلرجه مقدسلرله»
تعبیرنده دخی همه اولیاء رب العالمین بولنان صحابهٔ كزین
مراد اولمغله نص مزبور جمیع ماتقدمی مؤید ومقصود
بونكله كونش كبی متعیندر انتهی (قلت) صحائف
الاخبارك جلد اولنك طقسانی نجی صحیفه‌سنده
دخی بومعلومات واردر مراجعت اولنه . مترجم ذ .

بواسم شریفدر یوحنا انجیلنك اوندردنجی بابنده (٢٦)
حضرت عیسی «پاراقلیط اولذاتدركه بابام انی آخر زمانده
یوللایه‌جق واو سزه هرشیئی تعلیم ایده‌جكدر» دیدی
دیمشدركه پاراقلیطدن مراد بزم پیغمبرمز حضرت محمد
علیه السلامدر ناسه هرشیئی جناب حقك قرآن عظیم الشانی
كندوسنه وحی ایتدیكی اوزره تعلیم ایدن اولدر قرآنده
علوم اولین وآخرین تكمیلدر ما فرطنا فی الكتاب من شیء
نص جلیلی ناطق اولدیغی اوزره قرآن كریمده برشی نقصان
دكلدر (*) حضرت مسیحدن صكره بوصفتده حضرت
محمد افندمزدن بشقه برنبی مرسل ظهور ایتمدیكندن
او بشارت جلیله‌دن مراد انجق اولدر و ینه (یوحنا)
انجیلنك اون التنجی بابنده (١٣) عیسی «بابامك بندن صكره
ارسال ایده‌جكی پاراقلیط كندیلكندن برشی سویلمز سزه

(*) بوراری هندلی رحمة الله افندی جنابلری
اظهار الحقك جلد ثانیسنده (من ص ٢٠١ الی ٢٠٨)
لایقیله تفصیل وتحقیق ایتمش وپاراقلیط لفظندن روح القدس
مراد اولمغله اندن حضرت احمد معناسی استنباط
اولنه‌میه‌جغی حقنده پروتستان پاپاسلرینك واقع اولان
شبهات واعتراضاتنی حل ایتمشدر كتابك تحملی اولمدیغندن
انلرك بورایه مترجما اخذی اویمامش وفقط مطالعه‌سی اهم
بولنمشدر . قاله مترجمه ذ .

هپ حق سویلر وحوادثی یعنی اوله‌جق شیلری وغیوبی (مغیباتی) خبرو یرر» دیدی دیمشدرکه بوده ابواب رحمهٔ الهیه‌دن مطرود ومخذول اولنلردن بشقه سنك انکاره مجالی اوله‌میه‌جق حیثیتده اخبار متواتره ایله ثابت اولدیغی وزره بزم پیغمبرمزك وصفیدر کندیلرینك نطق وحی ایله اولدیغنه (وماینطق عن الهوی ان هوالا وحی یوحی) آیتیله جناب حق بالذات شهادت ایتدیکندن بوراسی جای اشتباه دکلدر حوادث وغیوبی اولان اخباراتی دخی بریبوك بابدرکه انده برچوق کتابلر جمع وتألیف اولنمش وساحل وساحه‌سی ادراك واحاطه اولنمز بر بحر اولمشدر قاضی عیاضك کتاب شفاسنده بوخصوصه دائر اولی الابصاره عبرت وبادئ قناعت اوله‌جق شیلر واردر (*) فخر رسالت افندمزك کتب انبیاء متقدمین

(*) امام غزالی جملهٔ معجزات واخبار مغیباتندن برینی ده «وزویت لی الارض فرأیت مشارقها ومغاربها وسیبلغ ملك امتی مازوی لی منها» (اوکما قال) حدیث شریفی ناطق اولدیغی اوزره امت محمدیه‌نك شرقا وغربا منتشر اوله‌جغنی اخبار وطبق اشعارلری وجهله امتلری ترکستاندن بحر اندلس وبلاد بربره‌قدر شرقا وغربا انتشار ایدوب شمال وجنوب جهتلرینه یایلمامش اولدیغنی عداتمشدر ان فی ذلك لعبرة کتبه مترجمه ۰ ذ ۰

ایله دخی نبوتلرینك ثبوتی بیانه کلنجه داود علیه السلام زبورده یتمش ایکنجی بابده «بحردن بحره مالك ونهرلردن ارضك مقطع ومنتهاسنه قدر مالك اوله وکندوسنه یمن وجزائر ملوکی هدیه‌لر کتوره‌لر وپادشاهلر اکا سجده وانقیاد ایده‌لر وهروقتده اکا صلات وهرکون کندوسنه برکتله دعا اولنه وانواری مدینه‌دن متنور اوله وذکری ابدالاباد دوام ایده انك اسمی شمسك وجودندن اول موجود در» (السده اولان مزامیرده «انك آدی کونش طوردقجه منتشر اوله» واقعدر) دیمشدرکه بونلر بتون پیغمبرمز حضرت محمد علیه السلام افندمزك صفاتیدر ونفس الامر دخی اکا شاهددر هرکیم صفات مذکوره انك دکلدر دیرایسه عالمده اکا مستحق واوشان وحالاتی حائز بشقه برکیمسه بوله‌مز وشاید برمدعی صفات مذکوره‌نك بشقه بر پیغمبر حقنده اولدیغنی ادعا ایدرایسه آشکار افك وافترا اتمش اولور برده بن حضرت داود نبی علیه السلامدن صکره انبیادن برینی بیلمم که بوصفات جلیله اکا نسبت اولنسون اوده بزم پیغمبرمز حضرت محمد افندمزدن اول اولسون علماء یهود انلرك صفات ذاتیهٔ محمدیه اولدیغنی بیلورلر ولکن کفر ازلیلری اقتضاسنجه کتم ایلرلر ۰ علیه الصلاة والسلام افندمزك انبیاء متقدمین تبشیراتیله دخی ثبوت صدق نبوتلرینه دلالت ایدر شیلردن بریسیده ابقوق (حبقوق)

پیغمبرك كتابنك اوچنجی بابنده (۳) ذكر ایتدیكیدركه اوراده « آخر زمانده رب قبله‌دن وقدس فاران طاغلرندن كلور » دیو مسطوردر ربك كلمسندن مراد وحینك كلمسی اولوب قدسدن دخی مراد بزم پیغمبرمز حضرت محمد علیه السلامدر جبال فاراندنكه مكه وارض حجازدر ظهور ایتمشدر

وینه انبیاء اقدمین اقوالنجه افندمزك ثبوت صدق نبوتلرینه دلالت ایدنلردن بری دخی (میشاعن) یعنی میخا پیغمبرك كتابنك دردنجی بابنده اولان سوزدركه باب مزبورك برنجی وایكنجی آیتنده « آخر زمانده برامت مرحومه قائم اولوب اوراده حقه عبادت ایتمك اوزره مبارك طاغی اختیار ایدرلر وهر اقلیمدن اوراده برچوق خلق طوپلانور وروب واحده عبادت ایدروا كا شرك ایتمزلر » دیو مذكوردر مبارك طاغدن مراد بلاشك جبل عرفات اولوب امت مرحومه‌دن مراد دخی امت محمد اولمغله اوراده‌كی اجتماع حجاجك عرفاتده اجتماعی وهر طرفدن اورایه كلوب بركلریدر

وینه پیغمبرمزك عهد عتیق اقوالنجه ثبوت صدق نبوتلرینه دلالت ایدن شیلردن بری بیشعیه یعنی اشعیا پیغمبرك كتابنك قرق ایكنجی بابنده‌كی سوزدركه مشارالیه اوراده « حق سبحانه آخر زمانده كندینك اصطفا كرده و بركزیده‌سی قولنی بعث ایدجك واكا

روح الامینی (حضرت جبریلی) یوللایوب دین الهیسنی اكا تعلیم ایتدیره‌جك واو دخی روح الامینك تعلیمی وجهله ناسه تعلیم ایلیه‌جك و بین الناس حق ایله حكم ایدجكدر او بر نوردركه خلق ظلماتدن چیقاره‌جقدر ربك بكا قبل وقوعه بیلدیردیكی شیئی بن ده سزه بیلدیردم » دیمشدر اشته بونك ده بزم پیغمبرمز حضرت محمد افندمزك صفاتی اولدیغی ظاهردر چونكه جناب حقك آخر زمانده كندینه حبیب وخلیل و بركزیده بر نبی تبدیل اولمق اوزره بعث بیوردیغی واكا جبریل امینی كوندروب وحی قرآن ایله دین الهیسی و سنت و شرائع ایمانی تعلیم ایتدیردیكی اول ذات عالیقدردر كندیلری جناب حق طرفندن تبلیغنه مأمور اولدقلری شیلری هب تبلیغ ایتمشدركه بوده نبی مشارالیهك ذكر اولنان و او دخی روح الامینك كندوسنه تعلیم ایتدیكی شیلری ناسه تعلیم ایدجكدر » قولنك معناسیدر بین الناس حق ایله حكم ایدر و عدالت ایلر ایدی . هرنه‌یی امر ویاخود نهی ایتمش ایسه ارباب عقل و كیاست و اكابر اهل علم و درایت بتون انك مأمورات ومنهیاتنده صواب وعدالت ایلمش اولدیغنه اتفاق ایتمشلردر وانی كیمسه انكار وكفران ایتمامشدر الا عناد واستكبار اوله‌رق وبدیهیاته مكابره ایدرك ایتمش وشیطانك شبكه‌سنه طوتلمشدر خلقی

ظلماتدن اخراج ايدن نور اکا نازل اولان قرآندر
اشبو اشعيا پيغمبرك كلامى پيغمبرمز حضرت محمد عليه
السلام افندمزك ثبوت صدق نبوتلرينه دلالت ايدن دلائل
و براهينك ابين و اوضحيدر انبياء متقدمينك كتابلرنده
بوكا دائر اولان شيلرك هپسنى ذكر ايدجك اولسهم كتاب
اوزار جميع پيغمبرانك عليه السلام افندمز حقنده اولان
تبشيرلرينك كافه سنى على وجه التفصيل جامع مستقل
بر كتاب تصنيفمى جناب حقدن اميد ايدرم وحسبنا الله
ونعم الوكيل ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم
وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه
وسلم تسليما كثيرا الى يوم الدين
والحمد لله رب العالمين

تم

معارف نظارت جليله سندن النان رخصت اوزرينه
طبع اولنمش وطبع ونشر حقى منحصرا مترجمنه عائد
بولنمشدر فى ۱۷ ربيع الاول سنه ۱۲۹۱

دار الطباعة العامرة ۲۵۷

وقف لله تعالى فى
مكتبه راغب

دد

عطوفتلو رائف افندینك حافظ کتب اوطه‌سنه اشیا وضعی ۵۷
ربیع الاول ۲۲ نیسانه ٥ تاریخله وضع اتمشدر معلوم اولنمه
اوزره اشبو محمد شرحی ویرلدی